

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

27 sentyabr Anım Günüdür

Prezident İlham Əliyevin 2 dekabr 2020-ci il tarixli sərəncamına əsasən, Vətən müharibəsində qəhrəmancasına döyüşmüş, ölkəmizin ərazi bütövlüyü yolunda canlarını fəda etmiş əsgər və zabitlərimizə, bütün şəhidlərimizə dərin ehtiram əlaməti olaraq sentyabrın 27-si Azərbaycan Anım Günü kimi elan edilib. Bu il

ilk dəfə qeyd olunacaq Anım Günündə bir sıra tədbirlər nəzərdə tutulub.

Təşkilat Komitəsindən verilən məlumata görə, Anım Günü saat 12:00-da ölkə ərazisində şəhidlərin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunacaq.

Şəhidlərimiz ölkədə fəaliyyət göstərən dini məbədlərdə – məscidlərdə, kilsələrdə, sinaqoqlarda dərin ehtiramla yad olunacaq. Axtşam saatlarında xüsusi işıqlandırma ilə bir sıra binalarda, o cümlədən Heydər Əliyev Mərkəzinin binasının və "Alov qüllələri"nin üzərində Azərbaycan bayrağı əks olunacaq.

Heydər Əliyev Fondunun "Regional İnkişaf" İctimai Birliyi tərəfindən də anım tədbirləri təşkil ediləcək.

Anım Günü ilə əlaqədar mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti strukturları ölkə miqyasında bir sıra tədbirlər təşkil edəcək, eləcə də ölkəmizin xaricində anım mərasimləri keçiriləcək.

“Xalça sənəti — mənaların təkamülü” sərgisinin açılışı keçirildi

Sentyabrın 23-də Azərbaycan Milli Xalça Muzeyində “Xalça sənəti — mənaların təkamülü” sərgisinin açılışı keçirildi.

Qonaqları salamlayan muzeyin direktoru Şirin Məlikova bildirdi ki, layihə bu ilin yayında Kazan Kremli Muzey-Qoruğunda (Tatarıstan, Rusiya) nümayiş etdirilib və böyük maraqla qarşılanıb. Bu, Tatarıstan paytaxtında Azərbaycan xalçaçılığına, onun ənənələrinə və müasir təəcəssümünə həsr olunmuş ilk genişmiqyaslı ekspozisiya olub.

Qeyd edildi ki, müasir rəssamlar qədim sənətkarlığı yeni yollarla inkişaf etdirərək əsərlər yaradırlar. Bu sərgidə təqdim olunan ənənəvi Azərbaycan xalçalarını və “Çingiz” təxəllüsü ilə işləyən Çingiz Babayevin müəllif əsərlərini birləşdirən də bu amildir.

davamı səh. 3-də

Polşalı musiqiçilər Bakı səhnəsində

Sentyabrın 22-də Üzeyir Hacıbəyli XIII Beynəlxalq Musiqi Festivalı çərçivəsində M.Maqqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında polşalı musiqiçilərin iştirakı ilə simfonik konsert təqdim olundu.

Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri ilə birgə səhnədə Polşadan tanınmış musiqiçilər – dirijor Pavel Kotla və İvona Sobotka (soprano) çıxış edirdi.

səh. 3

Üzeyir festivalının daha bir konserti Gəncədə təqdim olunub

Üzeyir Hacıbəyli XIII Beynəlxalq Musiqi Festivalının konsert proqramları paytaxtdan kənarda da keçirilir. Xəbər verdiyimiz kimi, festivalın ilk konserti sentyabrın 18-də Şuşada təşkil edilmişdi.

Sentyabrın 22-də festival çərçivəsində daha bir konsert Fikrət Əmirov adına Gəncə Dövlət Filarmoniyasında təqdim edilib. Musiqi axşamında F.Əmirov adına Azərbaycan Dövlət Mahnı və Rəqs Ansamblı (bədi rəhbər və baş dirijor – Xalq artisti Ağaverdi Paşayev) geniş proqramla çıxış edib.

davamı səh. 4-də

Muğam
Mərkəzində
kamera
musiqisi axşamı

səh. 3

Zəfərimizin zirvəsindən barış göstərisi

“Mənim atam qəhrəmandır” layihəsinin növbəti tədbiri Şuşada keçirilib

Tariximizin şanlı səhifəsi olan və igid Vətən övladlarının qanı ilə yazılan 44 günlük müharibənin ildönümü yaxınlaşır. Xalqımıza illərdir təşnə olduğu Zəfəri bəxş edən Vətən müharibəsinin başlandığı 27 sentyabr təkcə təqvimimizə deyil, tarixi yaddaşımıza da əbədiyyətə qalacaq Anım Günü kimi həkk olunub.

Bu Zəfər naminə ölümsüzlüyə yüyürən oğulların yadigarları, belə qəhrəmanları dünyaya gətirən analar – ümumilikdə bütün şəhid ailələri dövlətimizin və cəmiyyətimizin diqqət və qayğısı ilə əhatə olunub. Zəfərimizin zirvəsi olan qala-şəhərimizdə keçirilən tədbirlər də bunun örnəyidir.

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinin, Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin dəstəyi və “Fire Land Production”ın təşkilatçılığı ilə Vətən müharibəsində şəhid olmuş qəhrəmanların övladları üçün “Mənim atam qəhrəmandır” adlı layihənin növbəti silsilə tədbiri bu dəfə Şuşa şəhərində keçirilib.

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsindən bildiriblər ki, tədbirin məqsədi torpaqlarımız

uğrunda canından keçən qəhrəmanlarımızı zı bir daha anmaq, onların övladlarına xalq qayğısının daimi olacağını bir daha hiss etdirmək, şəhid balalarının səmərəli istirahətini təşkil etməkdir.

Şəhid övladları şəhər saatlarında hərbi polislin müşayiəti ilə onlara ayrılmış avtobuslarda Şuşa şəhərinə istiqamət alıblar. Şuşa şə-

hərinə “Zəfər marşı”nı ifa edərək daxil olan şəhid övladları tədbirə öz atalarının rəsmi həkk olunmuş geyimlərdə, digər uşaqlar su-bay şəhidlərimizin rəsmləri olan geyimlərdə, şəhid anaları isə öz övladlarının rəsmi olan və “Mənim qəhrəmanım” yazılmış geyimlərdə qatılıblar.

davamı səh. 2-də

“Üzeyir Hacıbəyliyə ithaf” bəstəkarlıq müsabiqəsinə yekun vuruldu

Fuad Muradov və Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının sədri, Xalq artisti Firəngiz Əlizadə çıxış edərək Üzeyir Hacıbəyli XIII Beynəlxalq Musiqi Festivalının əhəmiyyətindən söz açdılar. Bildirildi ki, dahi bəstəkarın irsinin geniş təbliğ olunması məqsədilə keçirilən müsabiqəyə 26 ölkədən 50 bəstəkar qatılıb.

Çıxışçılar “Üzeyir Hacıbəyliyə ithaf” beynəlxalq müsabiqəsinə qalib gələn bəstəkarları təb-

rik edərək onlara yeni yaradıcı-lıq uğurları arzuladılar.

Sonra müsabiqə qaliblərinin adları açıqlandı.

Bildirildi ki, müsabiqədə I yeri Kolumbiya bəstəkarı Marius Diaz (mükafatı Kolumbiyanın ölkəmizdəki səfiri Luis Antonio Dimate Kardenas qəbul etdi), II yeri azərbaycanlı bəstəkar Türkan Qasımzadə, III yeri Böyük Britaniya bəstəkarı Matyu Parritt qazanıb.

Üzeyir Hacıbəyli adına xüsusi diploma avstriyalı bəstəkar Ariya İsmaili layiq görüldü. Müsəbiqənin xüsusi diplomlarına Orkun Tekelioğlu (Türkiyə, mükafatı qardaş ölkənin Bakıdakı səfirinin birinci müavini Barış Sayqın qəbul etdi), Parisa Sabet (Kanada), ölkəmizdən Tahir İbişov, Galymzhan Sekeyev (Qazaxıstan) və İsraildən Brachha Bdil layiq görüldülər. “Ən gənc bəstəkar” mükafatı isə ölkəmizdən Zərrin Şükürə verildi.

Sonra Azərbaycan Dövlət Simli Kvarteti (Ceyla Seyidova – violin, Soltan Məmmədova – violin, Vaxtanq İmanov – viola, Aleksey Miltux – cello), Azərbaycan Dövlət Fortepiano Triosu (Töhfə Babayeva – violin, Səbinə İbrahimova – cello, Elnarə Kəbirinskaya – piano) və “codeNza” ansamblının (bədi rəhbər və dirijor – Samir Əsədov, Gülnaz İsmaylova – vokal, Zərrin Şükür – piano və Nərgiz Əliyarova – piano) ifasında Üzeyir Hacıbəylinin və müsabiqə qaliblərinin əsərləri səsləndirildi.

Vyanada Azərbaycan muğamı axşamı

Sentyabrın 22-də Vyanada “Sərgəfabrik” mədəniyyət evində Əməkdar artistlər – tarzen Sahib Paşazadə və nağara ifaçısı Kamran Kerimov Azərbaycan muğamlarından ibarət instrumental konsert proqramı təqdim ediblər.

Əvvəlcə “Sərgəfabrik” mədəniyyət evinin təmsilçisi Lukas Handle çıxış edərək Vyanadakı Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinə və “Kulturasia” təşkilatına bu konsert proqramının ərşəyə gəlməsində əməkdaşlığa görə təşəkkür edib.

“Kulturasia” təşkilatının rəhbəri Daniela Libervirt konsertə gələnlərə Azərbaycan haqqında ümumi məlumat verib, Azərbaycan muğam sənəti və milli çalğı alətlərindən bəhs edib. Bildirilib ki, 2017-ci ildə Səmərqənddə nüfuzlu “Şərq tərənləri” festivalında Qran-pri mükafatına layiq görülen S.Paşazadə və K.Kerimov birgə proqramla mütəmadi olaraq xarici ölkələrə qastrol səfərlərinə çıxır, festivallara qatılırlar. Almaniya-da bu qəbildən olan festivallardan birində onların ifasını bəyənən D.Libervirt ifaçıları Vyanaya dəvət edib. Bu, onların Avstriyada ilk solo konsertidir.

Konsertin ilk hissəsində S.Paşazadə və K.Kerimov “Mahur-hindi” muğamını dəsgah şəklində və “Bayatı-Şiraz” muğamı və kompozisiyasını ifa ediblər. Konsertin ikinci hissəsində Azərbaycan muğamları içərisində özünəməxsus yerə malik “Segah” muğamı səsləndirilib. Muğam kompozisiyasının tərkibində “Şuşanın dağları” mahnısı ifa olunub. Sonra “Şərq tərənləri” festivalında Azərbaycan musiqiçilərinə Qran-pri qazandıran və onlara dünya şöhrəti gətirən “Şur” kompozisiyası təqdim olunub. Alqışlarla keçən konsertə “Qarabağ” mahnısı və “Qarabağ şikəstəsi” ilə yekun vurulub.

“Leyli və Məcnun”un təsir dairəsində

Pandemiyanın pərdələrini bağlayıb, işıqlarını söndürdü-yü teatr salonlarından biri də Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrı idi. İlyarımdan çox idi ki, sənət-sevərlər bu teatrın səhnəsindən sevimli opera və balet nümunələrini izləyib zövq almaq imkanından məhrum olmuşdular.

Nəhayət, gözlədiyimiz sənət bayramı, Üzeyir Hacıbəyli XIII Beynəlxalq Musiqi Festivalı çərçivəsində tamaşaçılar bu qocaman sənət ocağının da əzəmətli salonuna toplaşmaq, milli opera sənətimizin ilkinini – Üzeyir bəyin “Leyli və Məcnun”unu bir daha seyr etmək imkanı qazandılar.

davamı səh. 5-də

Rusiyalı mütəxəssis Musiqili Teatrda səhnə hərəkəti və qılıncoynatma üzrə ustad dərsləri keçir

səh. 3

Gəncə Dövlət Kukla Teatrı Estoniyada festivala qatılıb

səh. 4

Sentyabrın 22-də Üzeyir Hacıbəyli XIII Beynəlxalq Musiqi Festivalı çərçivəsində M.Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında polşalı musiqiçilərin iştirakı ilə simfonik konsert təqdim olundu.

Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri ilə birgə səhnədə Polşadan tanınmış musiqiçilər – dirijor Pavel Kotla və İvona Sobotka (soprano) çıxış edirdi.

Konsert Qara Qarayevin məşhur “İldırımli yollarla” baletindən süita ilə başladı. Orkestrin gözəl ifası və dirijorun özünəməxsus dəst-xətti tamaşaçılar tərəfindən maraqla qarşılandı və gürultulu alqışlarla mükafatlandırıldı.

Daha sonra dirijorun müşayiəti ilə Karl Şimanolvskinin soprano ilə orkestr üçün “Şahzadənin

mahnıları” silsiləsi ifa olundu. Konsert proqramı L.Bethovenin 7-ci simfoniyası ilə tamamlandı.

Konsertdən əvvəl suallarımı zı cavablandıran İvona Sobotka bildirdi ki, tanınmış Polşa bəstə-

Polşalı musiqiçilər Üzeyir festivalında

“Azərbaycan musiqisindən və Bakının gözəlliyindən zövq aldım”

karı Karl Şimanolvskinin (1882-1937) “Şahzadənin mahnıları” silsiləsi Bakıda ilk dəfə ifa olunur.

Eyni zamanda ifaçı dünyada pandemiya elan edildikdən sonra ilk konserti olduğunu da qeyd

etdi. Bu səbəbdən də festivalda ilk çıxışı və fasilədən sonra səhnəyə qaydışında hədsiz həyəcanlı olduğunu gizlətmədi. Azərbaycana ilk səfərindən məmnunluğunu ifadə edən sənətçi festivalın təşkili, Azərbaycan musiqisinin möhtəşəmliyi və paytaxt Bakının gözəlliyindən zövq aldığını, festivaldan vətəninə böyük təəssüratlarla qayıdacağını vurğuladı.

Qeyd edək ki, dirijor Pavel Kotla 2008-ci ildən Avropa Birliyinin Polşa ofisinin rəsmi orkestrinin (I, Cultural Orchestra) yaradıcısıdır.

İvona Sobotka isə Kraliça Yelizaveta Musiqi Müsəbiqəsinin Qran-pri mükafatçısıdır. O, 2007-ci ildən etibarən dünyanın bir çox ölkələrində opera tamaşalarında baş rollarda çıxış edir.

L.AZƏRİ

İki dost, sirdaş və sənət yoldaşı

Üzeyir Hacıbəyli və Müslüm Maqomayevə həsr olunmuş elmi konfrans

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqında (ABİ) sentyabrın 22-də Üzeyir Hacıbəyli XIII Beynəlxalq Musiqi Festivalı çərçivəsində elmi konfrans keçirildi. Elmi konfrans iki böyük bəstəkar, sirdaş və sənət yoldaşı Üzeyir Hacıbəyli və Müslüm Maqomayevin yaradıcılığına həsr olunmuşdu.

Ü.Hacıbəyli adına konsert salonunda keçirilən tədbiri giriş sözü ilə Bəstəkarlar İttifaqının sədri, AMEA-nın müxbir üzvü, Xalq artisti Fərəngiz Əlizadə açaraq bildirdi ki, ölkəmizdə artıq 13-cü dəfədir Üzeyir Hacıbəyli Beynəlxalq Musiqi Festivalı keçirilir:

“Həmişə olduğu kimi, bu il də festivalın zəngin proqramı var. Festival çərçivəsində bir sıra tədbir və konsert proqramları təşkil olunub. Bu gün təşkil etdiyimiz elmi konfrans da bu festival çərçivəsində reallaşan tədbirlərdəndir”.

Fərəngiz Əlizadə diqqətə çatdırdı ki, bu il bütün qüvvəsini səfərbər edən bəstəkarlarımız Üzeyir Hacıbəyli Beynəlxalq Musiqi Festivalına, “Nizami Gəncəvi İli”nə, habelə Zəfər Günümüzə töhfə olaraq yeni əsərlər üzərində işləyiblər. “Zəfər Günü ilə əlaqədar 18 əsər hazırlanıb. Yaxın günlərdə həmin əsərlər Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında səsləndiriləcək. Azərbaycan bəstəkarları həmişəki kimi yazıb-yaradırlar.

Mən musiqiçilərimizi də bu mövzuda aktiv olmağa çağırıram”, – deyə itifaqın sədri bildirdi.

Çıxışdan sonra musiqişünasların dahi Üzeyir Hacıbəyli (1885-1948) və onun məsləkdaşı Müslüm Maqomayevin (1885–1937) yaradıcılığına dair məruzələri dinlənildi.

Sənətsünaslıq elmləri doktoru, professorlar – ABİ-nin məsul katibi Cəmilə Həsənova “Üzeyir Hacıbəylinin və Müslüm Maqomayevin Azərbaycan etnomusiqişünaslığında rolu”, Əməkdar incəsənət xadimi İmruz Əfəndiyeva “Məmmədsadiq Əfəndiyevin Üzeyir Hacıbəylinin “Koroğlu” operası haqqında ilk elmi tədqiqat məqaləsinə dair fikirlər”, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Güllü İsmaylova “Üzeyir Hacıbəylinin yaradıcılığında milli məfkurə və türkçülük ideyalarının təcəssümü”, Əməkdar mədəniyyət işçisi, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Alla Bayramova “Müslüm Maqomayevin arxiv materialları Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyində”, Bakı Musiqi Kollecinin və Bülbül adına Orta İxtisas Musiqi Məktəbinin müəllimi Raya Abbasova “Üzeyir Hacıbəyli ənənələri Əşrəf Abbasovun yaradıcılığında və rəhbərlik fəaliyyətində” mövzularında məruzələrlə çıxış etdilər.

Məruzələrdən sonra Əməkdar artist Fərid Əliyev və Nigar Cəlilovanın ifalarında Lələ Cəfərovanın “Səbir et” və Azər Dadaşovun “Səvgi qanaddır” qəzəl-romansları səsləndi. İfalar alqışlarla qarşılandı.

Savalan FƏRƏCÖV

Milli incəsənət Muzeyində klassik musiqi sədələri

Üzeyir Hacıbəyli XIII Beynəlxalq Musiqi Festivalının daha bir konsert proqramı sentyabrın 21-də Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyində təqdim olundu. Muzeydə fortepiano musiqisi axşamı keçirildi.

Tədbirdə Prezident Administrasiyası Humanitar siyasət, diaspor, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin müdiri Fərəh Əliyeva, Mədəniyyət Nazirliyi İncəsənət şöbəsinin müdiri Fərəh Acalova, Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının (BMA) beynəlxalq əlaqələr və tərbiyə işləri üzrə prorrektoru Yeganə Axundova, mədəniyyət və incəsənət xadimləri, musiqisevərlər iştirak edirdi.

Qonaqları salamlayan BMA-nın professoru, Xalq artisti Ülviyyə Hacıbəyova qeyd etdi ki,

bu il iki mühüm hadisə ilə əlaqələndirilir: “Bunlardan birincisi, biz musiqisevərlər üçün Bakı Musiqi Akademiyasının yaradılmasının 100 illiyinin qeyd olunması, digəri Üzeyir Hacıbəyli Beynəlxalq Musiqi Festivalının ənənəvi qaydada keçirilməsidir. Bu münasibətlə mən hər birinizi təbrik edirəm”.

Konsert proqramı Ülviyyə Hacıbəyova və Səidə Tağızadənin (hər ikisi piano) ifalarında İ.S.Baxın “F.Buzoni Çakona d-moll” əsərinin səslənməsi ilə başladı.

Musiqi gecəsi daha sonra S.Raxmaninovun “Fortepiano üçün sonata - 2 nömrəli op.36” və “Musiqili an - 4 nömrəli e-moll” əsərləri ilə davam etdi.

F.Şopenin “İnqilabi etüd” əsərinin ifası xüsusi alqışa səbəb oldu. Qara Qarayevin “Afrodita adası” tamaşasından fraqmentini dinlədikcə ölməz bəstəkarın sənətkarlığına şahid olduq.

J.F.Ramonun “Quşların səsləşməsi”, Arif Məlikovun “Ötəri anlar”, İsmayıl Hacıbəyovun “Paqanini mövzusunda variasiyalar”, Fərəc Qarayevin “Postludiya”, “Cənab Bilayn” və Fərəngiz Əlizadənin “Fortepiano üçün musiqi” əsərlərinə musiqisevərlər gur alqışlarla cavab verdi.

Sonda Üzeyir Hacıbəylinin “Koroğlu” operasından məşhur “Uvertüra”-nı dinlədik. Bu ifa sanki böyük bəstəkarın Azərbaycan mədəniyyəti qarşısında misilsiz xidmətlərinə bir minnətdarlıq duyğusu kimi qəbul olundu və sürəkli alqışlar da bunu təsdiqlədi. Solistlərin məhərrəti ifası dinləyicilərin ruhunu oxşadı.

N.MƏMMƏDLİ

Səhnə hərəkəti və qılıncoynatma

Rusiyalı mütəxəssis Musiqili Teatrda ustad dərsləri keçir

Mədəniyyət Nazirliyi və Bakıdakı Rusiya İnformasiya-Mədəniyyət Mərkəzinin dəstəyi ilə Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrında Rusiya Teatr Sənəti İnstitutunun (QİTİS) Səhnə hərəkəti və plastika kafedrasının müdiri Aydar Zakirovun rəhbərliyi ilə səhnə hərəkəti və qılıncoynatma fənləri üzrə ustad dərslərinə başlanılıb.

Mədəniyyət Nazirliyindən tərəfindən teatr peşələri üzrə mütəmadi olaraq, təlim və təcrübə mübadiləsi, ixtisasartırma, xaricdə təhsil imkanları yaradaraq, kadr potensialını

inkişaf etdirmək məqsədilə həyata keçirilən tədbirlər silsiləsindən olan ustad dərsləri sentyabrın 24-dək davam edəcək.

Qeyd edək ki, təlimlərdə ölkənin ayrı-ayrı teatrlarından gənc aktyorlar, xoreoqraflar, eləcə də Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin bir qrup müəllim və tələbəsi də iştirak edir.

“Xalça sənəti — mənələrin təkamülü”

sərgisinin açılışı keçirildi

əvvəli səh. 1-də

Rəssam Azərbaycan xalçaçılıq ənənələrini təhrif etmədən, müasir sənət nümunələri yaradaraq interpretasiya edir. Beləliklə, klassik əsərlər yeni, müəllif xalçaları ilə qarşı-qarşıya qoyulur, bununla da məsafələri ilə bağlı fikirlərini bölüşdü. Bakı İncəsənət Mərkəzinin rəhbəri Rafael Gülməmmədli Çingiz Babayevin yaradıcılıq üslubu və xalça sənətinə yeni yanaşmaları haqqında söz açdı.

Çingiz Babayev çıxış edərək ziyarətçilərə təşəkkürünü bildirdi. Yaradıcılıq ideyaları barədə danışan rəssam fikir və duyğularını xalçalarda əks etdirdiyini diqqətə çatdırdı.

Sonra qonaqlar sərgi ilə tanış oldular. Sərgi oktyabrın 17-dək ziyarətçilər üçün açıq olacaq.

L.AZƏRİ

Niderlandda Rəşid Behbudovun xatirəsinə

poçt markası hazırlanıb

Niderlandda Azərbaycanın dünya şöhrətli müğənnisi, SSRİ Xalq artisti Rəşid Behbudovun xatirəsinə hazırlanmış poçt markası dövriyyəyə buraxılıb.

Marka 2004-cü ildən Niderlandda yaşayan həmvətənimiz, diaspor fəali Səltənət Rəvanqızının müəllifi olduğu “Azərbaycan inciləri” layihəsi çərçivəsində buraxılıb. Niderland qanunlarına əsasən, vətəndaşlar dövlət səviyyəsində poçt markalarının buraxılmasını sifariş edə bilərlər. Bunun üçün markanın məzmunu haqqında dövlət orqanlarına məlumat verilir və bu məlumatlar yoxlanıldıqdan sonra çapına icazə verilir.

“Azərbaycan inciləri” layihəsi çərçivəsində buraxılan markalar artıq “PostNL” sistemində geniş istifadə olunur.

“Öldür mənə, əzizim”

Tbilisi Azərbaycan Teatrı Əziz Nesinin əsərini səhnələşdirib

Heydər Əliyev adına Tbilisi Dövlət Peşəkar Azərbaycan Dram Teatrının yaradıcı kollektivi tanınmış Türkiyə yazıçısı Əziz Nesinin “Öldür mənə, əzizim” əsərini səhnələşdirib.

Bu barədə teatrın bədii rəhbəri Turqay Vəlizadə məlumat verib.

Onun sözlərinə görə, tamaşanın premyerası yaxın günlərdə Kote Marcanişvili adına Dövlət Dram Teatrının səhnəsində baş tutacaq.

Tamaşanın quruluşçu rejissoru və musiqi tərtibatçısı Giorgi Apxazavadir. Rolları Aida Tağıyeva, Leyla Qasimova və Telman İsfahanlı ifa edirlər.

Üzeyir festivalinin daha bir konserti Gəncədə təqdim olunub

əvvəli səh. 1-də

Proqram Üzeyir Hacıbəylinin "Leyli və Məcnun" operasından kompozisiya ilə başlayıb. Daha sonra proqramda "Uzundərə", "Yallı" xalq rəqsləri, "Qarabağ şikəstəsi", "Evləri var xana-xana" xalq mahnısı, Ü.Hacıbəylinin "Cəngi" miniatürü, "Arşın mal alan" musiqili komediyasından Vəli ilə Tellinin dueti, Müslüm Maqomayev, Niyazi, Fikrət Əmirov, Vasif Adıgözəlov, Cahangir Cahangirov və Süleyman Ələsgərovun əsərləri təqdim olunub.

Xanəndələr İlkin Əhmədov, Rəvanə Əmiraslanlı, Almaz Orucova, müğənnilərdən soprano Nərgiz Kərimova, tenor Taleh Yəhyayev, Fəxri Kazım Nicat və başqalarının ifaları alqışlarla qarşılanıb.

Konserti Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Adil Tağıyev, Türkiyənin Gəncədəki baş konsulu Zeki Öztürk, Gəncə Regional Mədəniyyət İdarəsinin rəisi Vasif Cənnətov, Mədəniyyət Nazirliyi Musiqi sektorunun müdiri Vüqar Hümətov, şəhərin mədəniyyət, təhsil işçiləri, ictimaiyyət nümayəndələri və sənətseverlər izləyiblər.

Sentyabrın 23-də F.Əmirov adına Azərbaycan Dövlət Mahnı və Rəqs Ansambli və solistlərin iştirakı ilə festival çərçivəsində Ağdam rayon Mədəniyyət evində (Quzanlı qəsəbəsi) konsert proqramı təqdim edilib.

Musiqi ruhun qidasıdır

Şəki Regional Mədəniyyət İdarəsi S.Vurğun adına Qax rayon Mədəniyyət Mərkəzində Milli Musiqi Gününə həsr olunmuş ədəbi-bədii gecə keçirilib. Mərkəzin metodisti Nuriyyə Əlimova dahi bəstəkarın həyat və yaradıcılıq yolundan söhbət açıb.

Daha sonra "Çəşmə" instrumental ansamblının ifasında "Koroğlu" operasından "Uvertürə" səsləndirilib. Sonra gənc müğənni Arzu Dunusova, mərkəzin bədii rəhbəri Əfrayim Yahyayev bəstəkarın yaradıcılığından nümunələri ifa ediblər. Gecə "Arşın mal alan" filmindən musiqi nömrələrinin səsləndirilməsi ilə başa çatıb.

Regional idarənin əhatə etdiyi Balakən rayon Katex kənd Folklor evinin təşkilatçılığı ilə "Musiqi ruhun qidasıdır" başlığı altında konsert keçirilib. Konsertdə Folklor evinin bədii rəhbəri Rafael Nəbiyev, Talalar kənd Sənətkarlıq evinin bədii rəhbəri Rəsim Alqayev və gənc könüllü Ruslan Mollacıyevin ifalarında dahi bəstəkarın "Sənsiz", "Sevgili canan" romansları və xalq mahnıları səsləndirilib.

Gəncə Dövlət Kukla Teatrı Estoniyada festivalda iştirak edib

Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə Gəncə Dövlət Kukla Teatrı Estoniyanın Viilyandi şəhərində keçirilən 24-cü Beynəlxalq "Teatr çamadaında" kukla tamaşaları festivalında iştirak edib. 16-19 sentyabrda gerçəkləşən festivalda Latviya, Litva, Moldova, Azərbaycan, Ukraynadan kuklaçılar qatılıb.

Gəncə Dövlət Kukla Teatrının yaradıcı kollektivi festivalın açılış tədbirində iştirak edib. Tədbirin ikinci günü H.X.Andersenin "Düyümək" əsərini nümayiş etdirən kollektiv eston tamaşaçıları heyrtləndirməyi bacarıb.

Tamaşadan sonra səhnəyə çıxan festivalın sədri Altmar Loris pandemiyanın davam etdiyi bir vaxtda Gəncə Dövlət Kukla Teatrının festivalda iştirak etməsinə şərait yaratdığına görə Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət naziri Anar Kərimova öz minnətdarlığını bildirib, festivalın diplomunu və kubokunu teatrın kollektivinə təqdim edib.

Tamaşanın quruluşçu rejissoru Şamil Məmmədli, kuklaçı rəssamı Təranə Cəfərova, dekorator rəssamı Sara Məmmədovadır. Rolları Fəxri mədəniyyət işçiləri Səməd Xanəhmədov, Nəhidə Namazova və gənc aktrisa Nərin Şərifova ifa ediblər.

Lənkəranlı gənclər üçün "Kəndimiz mərkəzdə"

Lənkəran Regional Mədəniyyət İdarəsinin təşkilatçılığı ilə Gəncələrin inkişaf və Karyera Mərkəzinin Lənkəran nümayəndəliyi tərəfindən kəndlərdə fəaliyyət göstərən mədəniyyət klublarında "Kəndimiz mərkəzdə" adlı layihəyə başlanılıb.

Layihənin məqsədi kənd klublarının fəaliyyətini aktivləşdirmək, yaradıcı gəncləri öz fəaliyyət kollektivlərinə cəlb etmək, eləcə də Gənclərin İnkişaf və Karyera Mərkəzi haqqında gəncləri məlumatlandırmaqdır.

Layihə üzrə ilk tədbir Lənkəranın Boladi-1 kənd Folklor klubunda gerçəkləşib. Tədbir zamanı gənclərlə intellektual və əyləncəli oyunlar keçirilib, açıq havada milli kino nümayişi təşkil olunub.

4 region

Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsi Xəzər rayonu Binə qəsəbəsində Vətən müharibəsinin şəhid leytenantı Məmməd Zamanlının xatirəsinə inşa olunan bulağın açılışı olub. Açılışda rəsmilər, qazilər, 149 sayılı tam orta məktəbin kollektivi, Xəzər rayon MKS-nin əməkdaşları, şəhidin ailə üzvləri və qəsəbə sakinləri iştirak ediblər. Müdafiə Nazirliyi Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin rəisi, polkovnik-leytenant İlkin Qayıbov şəhidin gəncliyimiz üçün örnək olan həyat və döyüş yolu barədə ətraflı məlumat verib. Daha sonra mərkəzin solistlərinin ifasında vətənpərvərlik mövzusunda mahnılar səsləndirilib.

Xaçmaz Regional Mədəniyyət İdarəsi Quba rayon MKS-nin Əski İlqır kənd kitabxanasında "44 günlük müharibə – Zəfər tariximiz" mövzusunda tədbir keçirilib. MKS-nin Küpçəl kənd kitabxanasının əməkdaşları Vətən müharibəsi şəhidi Nuran Mirzəyevin məzarını ziyarət ediblər.

Ağstafa Regional Mədəniyyət İdarəsi Qazax Dövlət Rəsm Qalereyasının əməkdaşları Vətən müharibəsi şəhidi Xəliddin Veyislinin xatirəsinə inşa edilmiş bulağı ziyarət ediblər.

Ustadlar ustadının 200 illiyi münasibətilə

Biləsuvar Regional Mədəniyyət İdarəsi Salyan rayon Mədəniyyət Mərkəzinin Sarvan Folklor evində Aşıq Ələsgərin 200 illik yubileyinə həsr olunan ədəbi-bədii gecə keçirilib. Daykənd Mədəniyyət evinin rəhbəri Mənsurə Hüseynova və bədii rəhbər Güllər Abasova aşığın qoşmalarından ibarət kompozisiya təqdim ediblər.

Ədəbi-bədii gecədə Şorsulu kənd klubunun rəhbəri, müğənni Aqil Cəbiyev və Sarvan Folklor evinin metodisti, müğənni İlqar Sarvanlı aşığın sözlərinə bəstələnmiş mahnıları ifa ediblər.

Salyan rayon Mədəniyyət Mərkəzinin Qarabağlı Diyarşünaslıq evində də saz-söz ustadının yubileyi münasibətilə tədbir təşkil edilib. Tədbirdə Aşıq Ələsgərin həyat və yaradıcılığından söz açılıb, sənətkarın sözlərinə yazılmış mahnılar ifa edilib, ustadın ömür yoluna həsr edilən ədəbi-bədii kompozisiya nümayiş olunub.

Gəncə Regional Mədəniyyət İdarəsinin tabeliyindəki Goranboy rayon Xanqərvənd kənd kitabxanasında Aşıq Ələsgərin 200 illiyinə həsr olunmuş "Haqq aşığı" adlı tədbir keçirilib.

Müxtəlif səpkili tədbirlər

İsmayılı Regional Mədəniyyət İdarəsinin əhatə etdiyi Şamaxı rayon M.Ə.Sabirin Ev-Muzeyində yazıçı, dramaturq Şəmsəddin Abbasovun (1906-1975) anım günü ilə əlaqədar "Əsrin xatirəsi" mövzusunda dəyirmi masa keçirilib.

Şəki Regional Mədəniyyət İdarəsi Qax rayon S.Vurğun adına Mədəniyyət Mərkəzində görkəmli şairə, xeyriyyəçi Xurşudbanu Nətəvanın həyat və yaradıcılığına həsr olunmuş "Səni kimdir sevən, bunun kimi qərənfil" adlı tədbir keçirilib. Qax MKS-nin şəhər 4 nömrəli kitabxana filialında isə "açıq kitabxana" təşkil edilib.

Şəki Regional Mədəniyyət İdarəsi Zaqatala rayon MKS-nin 1 nömrəli filial kitabxanası və Uşaq kitabxanasının birgə təşəbbüsü ilə "Göyərçinin – sülh quşum" adlı tədbir təşkil olunub. Qax rayon Ağçay kənd kitabxanasında Beynəlxalq Sülh Günü münasibətilə dəyirmi masa təşkil olunub. Balakən rayon Heydərlıyev Mərkəzində "21 sentyabr – Beynəlxalq Sülh Günü" adlı rəsm sərgisi təşkil olunub. Oğuz rayon MKS-nin 3 saylı Muxas kənd kitabxana filialında isə "Qoy həmişə sülh olsun" adlı tədbir keçirilib.

Gəncə Regional Mədəniyyət İdarəsinin əhatə etdiyi Goranboy Dövlət Rəsm Qalereyasında da Beynəlxalq Sülh Günü ilə bağlı sərgi keçirilib.

Masallı Regional Mədəniyyət İdarəsi Masallı rayon Mərkəzi Kitabxanasında Beynəlxalq Sülh Günü ilə əlaqədar keçirilən tədbirdə direktor Əlhəddin Nəzərov çıxış edərək əlamətdar gün haqqında məlumat verib. Cəlilabad rayon Heydərlıyev Mərkəzində "Sülhün tərəfdarı – Azərbaycan" adlı tədbir keçirilib.

Vətənin qəhrəmanları unudulmur

Şəki Regional Mədəniyyət İdarəsi Balakən rayon Katex kənd Folklor evi və kənd kitabxanasının işçiləri II Qarabağ müharibəsi şəhidi Yusif Təmirov və Aprel döyüşləri şəhidi Elvin Devrişovun məzarlarını ziyarət ediblər. Balakən rayon Şərif, Şəmbul kənd Sənətkarlıq klubları və Yeni Şərif kənd Sənətkarlıq evinin əməkdaşları Vətən müharibəsi şəhidi Heybullah Əsdiyevin ailəsi ilə görüşüblər. Zaqatala rayon Mərkəzi Kitabxanasında Vətən müharibəsinin qazıları ilə görüş təşkil edilib.

Ağdaş Regional Mədəniyyət İdarəsi Ucar rayon Heydərlıyev Mərkəzinin əməkdaşları tərəfindən Vətən müharibəsi şəhidi Kərim Əliyevin məzarı və ailəsi ziyarət olunub.

İsmayılı Regional Mədəniyyət İdarəsi Ağsu rayon Uşaq musiqi məktəbində ümummilli lider Heydərlıyevnin həyat və fəaliyyətinə, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında şanlı Ordumuzun 44 günlük Vətən müharibəsindəki tarixi Qələbəsinə həsr olunmuş tədbir təşkil edilib. Qəbələ Dövlət Rəsm Qalereyasında Vətən müharibəsi şəhidləri Mikayıl Mikayılı və Fərid Rəhimovun xatirəsinə həsr edilmiş tədbir keçirilib.

Ağcabədi Regional Mədəniyyət İdarəsi Ağcabədi rayon Heydərlıyev Mərkəzində N saylı hərbi hissənin əsgər və zabitlərinin, Ağcabədi Pedaqoji Kolleci tələbələrindən iştirakı ilə 27 sentyabr – Anım Günü münasibətilə "Azadlığı al qan ilə biz dağlara yazdıq" adlı tədbir keçirilib.

Biləsuvar Regional Mədəniyyət İdarəsi Salyan rayon mədəniyyət işçiləri Vətən müharibəsində qəhrəmancasına şəhidlik zirvəsinə ucalmış Soltan İbrahimovun ailəsinə baş çəkib, onların qayğıları ilə maraqlanıblar.

Gəncə Regional Mədəniyyət İdarəsi Goranboy rayon Mədəniyyət Mərkəzinin Qaradağlı kənd Diyarşünaslıq evi, Şadlı kənd klubu və kitabxana filialının təşkilatçılığı ilə Qaradağlı kəndində Vətən müharibəsi şəhidi Əli İsmayilovun evində şəhid və qazi ailələri ilə "Şəhidlərimizi tanıyaq və tanıdaq" adlı görüş keçirilib. Goranboy rayon Aşağı Ağcakənd qəsəbəsində Xocalı rayon Mədəniyyət evi, rayon Mərkəzi Kitabxanası və Xocalı şəhər 5 saylı klubun birgə təşkilatçılığı ilə Vətən müharibəsi şəhidlərinin adı ilə bağlı olan "Şəhidlər" bulağı ziyarət edilib.

Hazırladı: N.MƏMMƏDLİ

"Nizaminin poeziya dünyası"

Xaçmaz Regional Mədəniyyət İdarəsi Quba rayon MKS-nin Susayqışlaq kənd kitabxanası dünya şöhrətli Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin 880 illiyi ilə əlaqədar tədbir keçirib.

MKS-nin Talabıqışlaq kənd kitabxanası "Nizami ili" münasibətilə kitab sərgisi təşkil edib. MKS-nin Bağbanlı qəsəbə kitabxana filialı isə "Nizaminin poeziya dünyası" başlığı altında tədbir təşkil edib.

Ağstafa Regional Mədəniyyət İdarəsi Qazax Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyində "Nizami Gəncəvinin lirikası" mövzusunda dəyirmi masa keçirilib. Çıxışlarda Nizaminin lirikasından bu günümüze gələn çətan nümunələr şairin zəngin yaradıcılığının çox az hissəsini təşkil etsə də, bu əsərlərin ideya dərinliyi, bədii ifadə kamilliyi, təsir gücü etibarilə epik əsərləri ilə bir sırada dayandığı vurğulanıb.

Kürdəmir Regional Mədəniyyət İdarəsinin rəisi Faiq Xudanlı Füzuli rayonunun Qarablaq, Şəkərcik kənd, şəhər 1 və 2 nömrəli uşaq incəsənət məktəblərinin fəaliyyəti ilə tanış olub. Füzuli rayon Mərkəzi Kitabxanasında şair Kərəm Salehəoğlunun yaradıcılığına həsr olunmuş "Hər iki ələmdə" adlı tədbir keçirilib.

Gəncə Regional Mədəniyyət İdarəsinin rəisi Vasif Cənnətov "Gəncəsənət" sərgiyarmarkasının yüksək səviyyədə təşkilinə görə "Cavad xan" Tarix-Mədəniyyət Fondunun birinci vitse-prezidenti Müzəddil Həsənova və Gəncə İctimai İştirakçılıq Məclisinə və məclisin üzvü Gülnar Məmmədovaya regional idarənin təşəkkürnamələrini təqdim edib.

Sülh azadlıq, bərabərlik və ədalətdir

Sabirabad Regional Mədəniyyət İdarəsi Sabirabad rayon Mədəniyyət Mərkəzinin nəzdində fəaliyyət göstərən rəsm dərnəyi üzvlərinin 21 sentyabr – Beynəlxalq Sülh Günü ilə əlaqədar rəsm əsərlərindən ibarət sərgisi təşkil olunub. Sərgidə Sabirabad Regional Mədəniyyət İdarəsinin rəisi Fərid Qurbanzadə və idarə əməkdaşları iştirak ediblər.

Ağstafa rayon MKS-nin Uşaq şöbəsində "Sülh azadlıq, bərabərlik və ədalətdir" adlı dəyirmi masa keçirilib. Tovuz Dövlət Rəsm

Qalereyası tərəfindən "Qoy həmişə sülh olsun" adlı dərnək üzvlərinin əl işlərindən ibarət rəsm sərgisi təşkil olunub. Qazax rayon M.P.Vaqif və M.V.Vidəddin Xatirə Muzeyi, rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi və Tovuz rayon Qovlar şəhər Uşaq musiqi məktəbi də əlamətdar gün münasibətilə tədbirlər keçiriblər.

İsmayılı Regional Mədəniyyət İdarəsinin tabeliyindəki Şamaxı Dövlət Rəsm Qalereyasında təşkil edilən sərgidə dərnək üzvlərinin sülh mövzusunda əl işləri nümayiş olunub.

Əvvəli səh. 1-də

113 il əvvəl səhnəyə qoyulan və bu günə qədər neçə-neçə muğam ifaçısına, xanəndəyə, səs sənətcisinə populyarlıq gətirən, tamaşaçıların sevimlisinə çevrilən opera həm də muğam ifaçılarının özünü təsdiq vəsi-təsidir. Təsədüfi deyil ki, məhz bu operada ifası, oyun üslubu, opera kimi ağır musiqi janrını təqdim və ifadə imkanları ilə

seçilməyi bacaranlar sənətdə öz izlərini qoya bilirlər. Saysız ifaçının sənət, səhnə aşiqinə, məcnununa çevrildiyi əbədiya-şar eşq nəğməsinə bu dəfə fərqli ifalarda dinlədik...

Respublika muğam müsabi-qəsinin laureatı Rəvanə Əmi-raslanlı Leyli, Əməkdar artist Elnur Zeynalov isə Məcnun kimi tamaşaçı qarşısına çıxdılar. Füzuli poeziyasını, Üzeyir

musiqisini öz səs imkanlarında səsləndirməyə, təsvir etməyə çalışdılar. Təbii ki, operanın janrı olaraq mürekkəbliyini, ifaçıdan həm səs, həm oyun texnikası, həm də anlaşıqlı mətn və me-lodiyyada harmonik təqdimat is-tədiyini nəzərə alsaq, aylarla sürən fasilədən sonra səhnəyə çıxmış ifaçılar əllərindən gələni etməyə çalışdılar.

Bu mənada Əməkdar artistlər Təyyar Bayramov (Məcnunun atası) və Cahangir Qurbanovun (Nofəl) səs və oyun texnika-sı daha qulağayatımlı və daha sərbəst alınmışdı. Onu da qeyd edək ki, bu, T.Bayramovun Məc-nunun atası rolunda ilk ifası idi.

Digər partiyaları Nurlan Na-mazov (İbn Salam), Aytən Mə-hərrəmov (Leylinin anası), Afaq Ağayeva (Məcnunun anası), Taleh Yəhyayev (Leylinin atası), Nəzər Bəylərov (Zeyd) və başqaları ifa edirdilər.

Tamaşanı Əməkdar incəsə-nət xadimi, Prezident mükafat-çısı Sevil Hacıyeva idarə edirdi. Solo tarda Xalq artisti, istedadlı tarzən Elçin Həşimov idi.

Xatırladaq ki, opera tamaşası-nın quruluşçu rejissoru Əməkdar incəsənət xadimi Hafiz Quliyev, quruluşçu rəssamı Xalq rəssa-mı Rafiz İsmayilov, xormeysteri Sevizxan Serderov, baletmeys-teri Əməkdar incəsənət xadimi Yulana Əlikizadədir.

oyun, həm də əsərin xarakterinə yatan səs dinamikasını duya bi-ləcəyik.

Bütün hallarda dövlət əsa-sında, həm də böyük həvəslə teatra gələn və pandemiyanın müvafiq qaydalarına uyğun yox-lamadan keçib zalda əyləşən operasevərlər, nəticədən asılı olmayaraq, budəfəki təqdimat və ifaçıları da alqışsız yola sal-madılar...

Həmidə NİZAMİQIZI

Üzeyir Hacıbəylinin musiqi irsi müasir təqdimatda

Bakı Musiqi Akademiyası-nın (BMA) 100 illiyi və Üzeyir Hacıbəyli XIII Bey-nəlxalq Musiqi Festivalı çərçivəsində "Üzeyir Hacı-bəylinin musiqi irsi müasir təqdimatda" mövzusunda elmi sessiya keçirilib.

Elmi sessiya Mədəniyyət Nazirliyi Mədəniyyət üzrə Elmi-Metodiki və İxtisasartırma Mərkəzi (MEMİM) və Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyası-nın "Şifahi ənənəli Azərbaycan professional musiqisi və onun yeni istiqamətlərinin tədqiqi: orqanologiya və akustika" laboratoriyasının təşkilatçılığı ilə onlayn formatda gerçəklə-şib.

Əməkdar mədəniyyət işçisi, MEMİM-in baş metodisti Səadət Şirinovanın moderatorluğu ilə

keçən sessiyada əvvəlcə Ü.Hacıbəylinin "Koroğlu" operasın-dan "Uvertüra"-nın fonunda vi-deoçarx təqdim edilib.

Daha sonra çıxış edən BMA-nın elm və innovasiyalar üzrə prorektoru, Əməkdar incəsə-nət xadimi, professor Gülnaz Abdullazadə bildirib ki, təməli Üzeyir bəy tərəfindən qoyulmuş Bakı Musiqi Akademiyası

ölkə xaricində də tanınan ali təhsil mərkəzinə çevrilib: "Üzeyir bəy irsi daima aktualdır və illər ötdükcə, dünyamız müasir-ləşdikcə öz tərəvətini saxlaya-caq. Biz bu gün çox şadiq ki, Bakı Musiqi Akademiyasının 100 illik yubileyində müxtəlif festivallar təşkil olunur, o cüm-lədən musiqi mədəniyyətimizin beşiyi olan Şuşada da keçirilir.

Sentyabrın 22-də Xəzər Universitetinin Fikrət Əmirov konf-rans-konsert mərkəzində "Üzeyir sənətinin gənclik səda-ları" silsiləsindən "Xəzər dalğası" adlı konsert proqramı keçirildi.

Üzeyir Hacıbəyli XIII Beynəlxalq Musiqi Festivalı çərçivəsində təşkil olunan gecədə mədə-niyyət və incəsənət xadimləri, musiqisevərlər iştirak edirdi.

Konsertdən öncə çıxış edən Üzeyir Hacıbəylinin Ev-Muzeyi-nin direktoru, Xalq artisti Sərdar Fərəcov dahi bəstəkarın adına festivalın 13-cü dəfədir keçirildiyini dedi: "Xəzər Universitetinin kamera orkestri yeddinci dəfə bu festivalda iştirak edir. Hər

festivalda bir-birindən maraqlı, yeni əsərlərlə çıxış edir. Buda-fəki festivalda da musiqisevər-lər orkestrin ifasında yeni-yeni əsərlər eşidəcəklər".

Daha sonra konsert proqramı təqdim olundu.

İlk olaraq orkestrin (bədi rəh-bər - Zülfiyyə Sadiqova, dirijor - Orxan Həşimov) ifasında Üzeyir Hacıbəylinin "Leyli və Məcnun" operasından "Arazbarı" zərbi-muğamı səsləndirildi.

Xəzərin musiqili dalğası

Daha sonra Yulia Behbudova-nın (vokal) ifasında Nikolay Rimski-Korsakovun "Seyrəlen, uçan buludlar", Frans Leqarın "Djuditti" operasından Djudit-tanın mahnısı və Leo Delibin "İs-pan mahnısı" təqdim edildi.

Xalq artisti Sərdar Fərəcov-un idarəsində orkestrin ifa etdiyi Edvard Qriqin "2 elegiya", Tomazo Albinoninin "Ada-jio", S.Fərəcovun bəstəkar Nailə İsayevaya həsr etdiyi "Elegiya" və vals əsərləri tamaşaçıların tərəfindən alqışlarla qarşılandı.

Xəzər Universitetinin müəlli-mi Məhsəti Cabbərova (vokal) Üzeyir bəyin "Arşın mal alan" operettasından Gülçöhrənin ariyasını böyük şövlə ifa etdi. Əməkdar artist Şirzad Fəteli-yevin (balaban) ifasında "Sarı gəlin" Azərbaycan xalq mahnı-sı musiqisevərlərin ruhunu ox-şadı.

Daha sonra Əməkdar artist Fərid Əliyev (vokal) Nailə İsa-yevanın Hamlet İhsanlının "Gözəldir" şeirinə bəstələdiyi eyniadlı mahnını ifa etdi.

Konsert proqramına Fikrət Əmirovun "Min bir gecə" bale-tindən "Şəhrizadın bayramı" ilə yekun vuruldu.

NURƏDDİN

"Xəmsə" və yaxud könüllər mülkünün sultanı

Dərbənd teatrının təqdimatında premjera

Əməkdar mədəniyyət işçisi, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru İffixar Piriyyəvin qələmə aldığı "Xəmsə" və yaxud könüllər mülkünün sultanı" tamaşasının premyerası olub.

Dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin həyatından bəhs edən əsər Dərbənd Azərbaycan Dövlət Dram Teatrında səhnələşdirilib. Tamaşanın quruluşçu rejissoru Azərbaycanın Əməkdar artisti Sərvər Əliyev, quruluşçu rəssamı Dağıstanın Əməkdar rəssamı Naida Ali-metovadır.

Tamaşa barədə fikirlərini bölüşən Sərvər Əliyev deyib: "Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamına əsasən, bu il "Nizami Gəncəvi li" elan olub. Bu münasibətlə dahi şairə həsr olunan müxtəlif tədbirlər keçirilir. Biz də bu ilə təhfə olaraq "Xəmsə" və yaxud könüllər mülkünün sultanı" tamaşa-sını hazırladıq. Onu da qeyd etmək istəyirəm ki, Nizaminin ailə həyatı Dərbəndlə də bağlıdır.

Dərbənd əmiri tərəfindən şairə kənz kimi göndə-rilən Afaqla Nizami ailə həyatı qurub. Dərbəndlilər Nizami yaradıcılığını çox sevirlər".

Qeyd edək ki, səhnə əsərində Nizaminin ob-razını gənc aktyor Sərxan Səmədov canlandırıb.

Ömrünün otuz ilini Bakı ilə bağlayan polyak memar

XIX əsrin ikinci yarısında Bakı neft sənayesinin inkişafı ilə bağlı yeni bir mərhələ-yə qədəm qoyur. Dünyanın bir çox ölkələrindən Bakıya qazanc dalınca iş adamları ilə bərabər, mühəndis və memarlar da gəlir. Həmin vaxt Bakıya gələn memar-lardan biri polyak əsilli İosif Ploşko olub.

İosif Kasperoviç Ploşko 1867-ci ildə Polşanın Varşava şəhərində anadan olub. Orta məktəbi bitirdikdən sonra Rusi-yaya gəlir. Sənədlərini Impera-tor Bədaye Akademiyasına ve-rir. Bir il burada oxuyur. Ancaq akademiyanın proqramı onu təmin etmədiyi üçün təhsilini yarımcıq qoyur. Sonra Sankt-Peterburq Mülki Mühəndislər İnstitutuna qəbul olunur. 1895-ci ildə təhsilini başa vurub Ki-yev şəhərində ixtisası üzrə iki il işləyir.

1897-ci ildə Bakıya gələn İ.Ploşko Şəhər İdarəsinin Tikin-

ti şöbəsində sahə memarı kimi işə başlayır. Bir müddət sonra şəhər memarı vəzifəsinə irə-li çəkilir. Şəhərin memarlıq-in-şaat həyatı ilə yaxından tanış olur. Yerli tikinti materiallarını, xüsusilə də yüksək keyfiyyəti ilə seçilən əhəngdaşını öyrənir və inşaatda ondan məhərrətlə isti-fadə edir.

Araşdırmalarda qeyd olunur ki, gənc memar Şirvanşahlar sarayı ansamblına böyük mara-q göstərir. Onun Bakı şəhərin-də memar kimi müəllifi olduğu çoxsaylı tikililər var. Tanınmış yerli milyonçular onun sifarişçiləri olublar. Xüsusilə, Avro-pa klassikası, yüksək səviyyəli Venesiya və fransız qotikası onun layihələndirdiyi binalarda üstünlük təşkil edib. Sifarişçiləri arasında milyonçu Ağamusa Nağıyev xüsusilə seçilib. Digər polyak memarı İ.Qoslavski Hacı Zeynalabdin Tağıyevlə əmək-daşlıq etdiyi kimi, İ.Ploşko da daha çox A.Nağıyevlə işləyib. Bundan əlavə, onun sifarişçiləri arasında Bakı milyonçularından Murtuza Muxtarov, Nuru Əmi-raslanov, polyak mənşəli Rılski-lər ailəsi və başqaları da olub.

Əməkdar memar Nəriman Əli-yev araşdırmasında qeyd edir ki, İ.Ploşkonun layihələndirdiyi

tikililər Bakı şəhərinin memarlıq-planlaşdırma quruluşunda əhe-miyyətli yer tutur. Monumental səciyyəli ilk işi olan "İsmailiyyə" onu şəhərin memarlıq mühitin-də birinci sıraya çıxarıb. Bundan əvvəl binanın yerində İ.Qoslavski-nin layihəsi üzrə bazar tikmək istəsələr də, bu layihədən imti-na olunur və sahə on il boş qa-lır. Sonra məscid tikmək qərarə alınır. Bakı qubernatoru şəhərin mərkəzində məscid tikməyə ica-zə vermir. 1907-ci ildə A.Nağıyev ərazini alır və vəfat etmiş oğlu-nun xatirəsinə "İsmailiyyə" bina-sının inşasını İ.Ploşkoya tapşırır. Nəticədə Venesiya qotikası üslu-bunda tikilən bina paytaxtımızın memarlıq ansamblında öz yerini qoruyub saxlayır.

Görkəmli memar 1910-cu ildə A.Nağıyevin Torqovı küçəsin-dəki (indiki Nizami, 93) evini də layihələndirir. Bu bina da şəhər tikintisinin miqyasını və küçə-

nin memarlıq həllinin xarakter-i çox yerində müəyyənləşdirir. Araşdırmalarda qeyd edilir ki, milyonçu M.Muxtarov milliyyə-ti osetin olan həyat yoldaşının arzusunu yerinə yetirmək üçün Vlədiqafqaz şəhərində məscid tikdirmək istəyir. Bu işi İ.Ploş-koya tapşırır. Ona mərkəzi gün-bəzli və iki hündür minarəli, planda kvadrat formalı bir məscid layihəsi təqdim edilir. Sə-kizizüzlü minarəsi olan məscidin tikintisi 1908-ci ildə başa çatır.

Polyak memar Bakıda xeyli sayda qotika və modern üslub-da evlər tikib. Sonra yerli me-marlıq mövzusunda müraciət etmək qərarına gəlir. Rılski qaradaşları Bakıda yerli milli me-marlığa uyğun dördmərtəbəli bina tikdirmək istəyirlər. Bu işlə bağlı İ.Ploşkoya sifariş verilir. O, Politseyski (Y.Məmmədəliyev, 11) küçəsində tikiləcək maraq-li memarlıq kompozisiyasına

malik bir fasad hazırlayır. Rıls-ki qaradaşlarının bu evi o zaman memarlıq-planlaşma və həcm-məkan həllinə görə koloritli bi-nalardan sayılıb.

İ.Ploşkonun son və maraqlı işlərindən biri də A.Na-ğıyevin sifariş işi Qorça-kovskı (H.Z.Tağıyev, 13) küçəsindəki altımərtəbəli "Yeni Avropa" mehmanxanasının in-şası olur. Mehmanxananın dörd lifti, sanitariya-texniki ləvazimatı, buxarla işləyən isitmə sistemi, gizli elektrik şəbəkəsi və s. olub. Binanın yastı dam örtüyünün üs-tündə restoran da qurulub...

İ.Ploşko paytaxtımızda mü-həndis-memar kimi 30 ilə yaxın fəaliyyət göstərib. O, 1925-ci il-də Bakıdan ayrılır. Əvvəlcə Varşava, daha sonra isə Fran-saya gedir. Bir müddət sonra yenidən Polşaya qayıdır və 1931-ci ildə vəfat edir.

Savalan FƏRƏCOV

İyirmi səkkiz il sonra ziyarət edilən məzar...

Yurd yerlərimizin yağı tapdığı altında qaldığı illərdə qəriblik çəkən, doğma insanların həmrizsinə, nəfəsinə həsrət qalan təkə torpağın özü, onun üstündəki tar-mar və talan edilmiş ev-əşiklərin xarabalıqları, qol-budağı kəsilməmiş, qurumuş ağaclar deyildi. O torpaqlarda qalan və tarixin görmədiyi bir barbarlığın – erməni vandalizminin şahidi olan məzar yerləri bu həmrizyə, nəfəsə, doğma insanın ayaq səsinə, əslində, daha çox həsrət idi...

İllərin ayrılığından sonra doğma yurda ayaq basmaq imkanı qazanan hər kəsin ilk ziyarət ünvanı da bu yerlərdir. Dağıdılmış, qazılmış məzarlar, sinə daşları, başdaşılar parça-parça edilmiş qəbirlər – tam bir gərəşənliyə məruz qalmış belə məkanlardan biri də Cəbrayıl rayonunun Quycaq kəndinin qəbiristanlığıdır. Burada Quycaq kəndinin Birinci Qarabağ müharibəsində şəhid olmuş oğulları da uyur. Onlardan biri Arif Turaboğludur.

Arifin atası Turab kişi İkinci Dünya müharibəsi əlili idi. Müharibədən ona “qalan” təkə əlil arabası deyil, həm də keçdiyi odalovdan, yaşadığı əsirlik həyatından sonra hərbdən tərxis sənədinə yazılmış yeni ad-soyad idi: Nikolay Alekseyev. O zamanlar sovetin yazısına pozu yox idi.

Arif də 20 sentyabr 1952-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Quycaq kəndində dünyaya bu soyadla gəldi, yaşadı, ailə sahibi, üç qız övladının atası oldu, 41 yaşında şəhidlik zirvəsinə ucaldı. Məzar daşına belə yazıldı: Arif Nikolay oğlu Alekseyev...

Quycaq kənd orta məktəbini bitirdikdən sonra 1971-1973-cü illərdə Rusiyanın Yaroslavl şəhərində hərbi xidmətdə olmuş, hərbi xidməti yüksək dərəcəli radio-teleqrafçı kimi uğurla başa vurmuşdu. Sonra Orenburq şəhərində sürücülük məktəbində oxumuş, vətənə qayıtmışdı. 1974-cü ildən Cəbrayıl rayonunda müxtəlif idarə-təşkilatlarda, rayon avtonəqliyyat müəssisəsində sürücü işləmişdi.

Peşəkarlığı, işə canıyananlığı, ən əsası isə, mərdliyi, fədakarlığı, vətənsəverliyi ilə çalışdığı kollektivin, onu tanıyan hər kəsin dərin rəğbətini, xatir-hörmətini qazanmışdı.

Nankor qonşularımızın torpaqlarımıza iddialarının başladığı ilk günlərdən Vətən təəssübü, torpaq qeyrəti, yurd yangısı onun da ürəyinə od salmışdı. 1991-ci ildən keçmiş Hadrut rayonunun ermənilər yaşayan kəndlərdən Cəbrayıl rayonunun yaşayış məntəqələrinə silahlı hücumların qarşısının alınması üçün aparılan əməliyyatlar zamanı polis əməkdaşlarını, özünümüdəfiə batalyonu əsgərlərini avtobusla döyüş postlarına çatdırarkən dəfələrlə güllə-mərmii yağışından keçmişdi. 1993-cü ilin iyunundan isə həm də hərbi xidmətə yazılmışdı. Taqım komandirinin müavini kimi ən qaynar döyüşlərə qatılmış, ölümlə üz-üzə gəlmiş, qurtulmuşdu.

2 iyul 1993-cü il tarixinədək...

Arifi uşaq yaşlarından tanıyan, onun müəllimi olmuş Mükəfat Əliyevin illər sonra qələmə aldığı “Ömrü də bir yoldur” (2007) kitabındakı xatirə yazısında oxuyuruq:

“...İş yoldaşları, döyüşçü dostları, hətta polis komandirləri bəzən ifrat dərəcədə hövsələsiz olduğuna, özünü oda-közə atdığına görə Arifi məzəmmət edərdi, ona “dəhşətdir xasiyyətin” deyirdilər. O isə günün hər hansı bir vaxtında döyüşçülərlə dolu avtobusunu ən qorxulu postlara sürər, “trofey” avtomatını çiyinə asırdı, əmr gözləyirdi.

Hərçənd əmrə müntəzirliyi sevməzdi Arif. Onun özünün özünə əmrini bəzən baha başa gəlirdi...

...Lənəte gələsən, tufanlı gün! 2 iyul 1993-cü il. Göyün üzü par-par parıldayır. Top mərmiləri leysan yağışı kimi rayonun mərkəzinə döyürdü. Erməni quldurları nəyin bahasına olur-olsun Quşqular kəndindəki postu ələ keçirməyə çalışırdı. Partlayışlardan yer lərzəyə gəlirdi. Arifin idarə etdiyi “PAZ” markalı avtobusda döyüş yerinə tələsən polis və özünümüdəfiə batalyonunun igidləri “Haydi, Vətən naminə!” qışqırıb əlovə atılırdı... Xeyli aralıda, düşmənlə üzbəüz görünən PDM yerindəcə fırlanır, amma atəş açmırdı...

Arif bir göz qırpımında özünü qayalıqlardan aşağı ataraq PDM-ə tərəf yürüdü. Maşının içərisinə girəndə sükandan yapışmış atıcının canını tapşırıldığını gördü. Laxtalanmış qan ətrafa səpələnmişdi. Bir andaca dəli bir insan kimi maşını düşmənin üstünə yönəltə, dalbadal sarsıdıcı mərmii atəşləri açaraq sanki yeri, göyü, bütün canlıları köməyə çağırırdı. Hirsle qışqırır, yoldaşlarını köməyə səsləyirdi... Amma düşməndən onun idarə etdiyi maşını hədəfə almışdı... Bir anlığa sağ əlini yuxarı qaldırmaq istəyirdi ki... “Nurs” (idarəolunmayan reaktiv mərmii) qurğusundan açılan atəş PDM-in içini qana boyadı...”

Vaqif Məhərrəmov (rayon polisinin keçmiş rəisi): “O, Cəbrayıl polisi ilə birgə döyüşə gedirdi. İgid, cəsur insan idi. Son döyüşdə PDM-lə düşmənin bir neçə canlı qüvvəsini və texnikasını məhv elədi...”

Döyüş yoldaşı Kənan Babayev: “Arif həm peşəkar sürücü, həm də döyüşçü idi. Elə postlarımız vardı ki, düşmənin atəş nöqtəsindən keçib gedirdik. Arif o postlara bizi sərbəş şəkildə, sağ-salamat aparıb çıxarırdı...”

Döyüş yoldaşı Şirvan Quliyev: “Rəhmətlik çox çilgün, özünü oda atan idi... Sanki mələklər onun başı üzərində uçurdu, onu qoruyurdu... Cəbrayıl camaatının karına gələn, hər kəsə təmənnasız kömək edən oğul idi. O, şəhid olanda Cəbrayılada həminin gözünü yaşlı idi...”

Arif torpağa tapşırılandan ayyarım sonra Cəbrayıl rayonu işğal olundu. Həyat yoldaşı Mələhət müəllimə rayonu tərk edəndə onun məzarından bir ovuc torpaq götürmüşdü...

2021-ci ilin 20 sentyabrında 41 yaşlı şəhidin 69 yaşı tamam oldu. Ailəsi, doğmaları 28 ildən sonra onun uyuduğu torpağa, Quycaq kənd qəbiristanlığına ayaq basdılar. 28 il sonra yenidən şəhidin məzarı üzərinə üçrəngli bayrağımız sərilədi, başdaşı yerinə şəkli və adı həkk olunmuş lövhə vuruldu. 28 il əvvəl götürülmüş bir ovuc torpaq da əzəli yerinə qovuşdu.

Həyat yoldaşı Mələhət Məhərrəmov: “Dedim, gözün aydın, Arif, torpağın torpağına qovuşdu. Sənin məzarın qərbiyədə idi. Bu gün azaddır. Amma ruhun həmişə bizimlə olub...”

44 günlük İkinci Qarabağ müharibəsindəki Zəfərlə Birinci Qarabağ müharibəsi şəhidlərinin də qisası alındı. Bu gün onların ruhları artıq doğma yurdun azad səmasındadır.

Arifin də ruhu şadırd. Çünki uğrunda qurban getdiyi torpaq azaddır...

Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin.

Vüqar ORXAN

6 yaddaş

Sevinmə, əncir budağı...

Ustad jurnalist Tahir Abbashının xatirəsinə elegiya əvəzi

Çağdaş “publisistika bağı”mızın çox bəhrəli, özgür fəhmli yarımşəkil bir ağacı illərin ən isti iyulunda, pandemiyalı yayında “qurudu”. Bu Qələm-Adamın imzası ilə tanışlığım ANEA-nın Naxçıvan Bölməsində işlədiyim dövrə, “Mədəniyyət” ailəsinin üzvü olmağım-dan təxminən iki il öncəyə – 2010-cu ilə təsadüf edir. Sözün gerçək mənasında, bir təsadüf. İnternetdə tanınmış xanəndə, Xalq artisti Mənsun İbrahimovla bağlı axtarış edirdim. “Mədəniyyət” qəzetinin saytında qarşıma “Səhnəmizin və sənətimizin Məcnunu – Mənsun” başlıqlı müsahibə çıxdı. Etiraf edirəm ki, adətən, müsahibələri oxumamışdan öncə sürətlə suallara nəzər salıram. Bu dəfə ifadə özəllikləri ilə bir-birindən maraqlı suallarla tanışlığım elə də sürətli olmadı. Az-çox mətbuatı izləsəm də, qarşımda tamam başqa bir söz dünyası açılmışdı. Müsahibəni oxuyub sona çatdım – “Söhbətəşdi: Tahir Abbaslı”.

Elə bu “söhbət”in cazibəsi ilə saytın axtarış yerində “bənzərsiz suallar müəllifi”ni soralamağa başladım. Publisistika cəhəngindən bir neçə yazısını – “Dünya sənin” (Məmməd Araz haqqında), “Xalqın qədir-qiyəməli qızı” (Fatma Qədri ilə bağlı) və s. məqalələrini oxudum. Nə gizlədim, o günədək özüm üçün müəyyənləşdirdiyim özəl publisistlər sıralamasında Tahir Abbaslı taxtda qərarlaşdı...

Bu qənaətlə (həm də heyranə) gəlməyimin səbəbi sadə idi. Müəllif məqalələrində qəhrəmanlarının ömrü və sənət taleyini elə ağıl, elə əsrarəngiz təqdim etmişdi ki. Məsələn, Xalq artisti Fatma Qədri barədə yazı oxucuların üzünə belə açıqlırdı: “Yazımın başlıq və başlıqaltısını yazdım, oxudum və duruxdum. Doqquz sözdə səkkiz “q” hərfi, “qe” səsinəndən hoyuqdu. Düşündüm ki, deyərsən, bu heç də təsadüfi deyil. Qəribə bir hissə qapıldım ki, bu nə “qrammatik qanunauyğunluq”dur belə – bu major dünyamızda minor ifadələrin çoxusu məhz bu hərflə başlayır: qürbət, qan-qada, qətl, qalmaql, qaçaqqaç, qaçqınlıq, qısaq, Qarabağ...”

Bu yerdə oxucuların usanıb bezməyəcəyindən əmin olub Tahir Qələmin (ruhundan üzr istəyib “Tahir Abbaslı”, “Tahir Əhmədali-lar” imzalarına üçüncüsünü də mən əlavə edirəm) qəzetimizdə dərc olunmuş yüzlərlə yazısından bir nəçəsini, sadəcə, başlıq və alt başlığını olduğu kimi verirəm:

Xalqın təbli həbib və təbbi... Qəbri uzun müddət naməlum qalsa da, qədri hər vaxt bilinmiş Abbas Səhhet...

Bir adın ikinci hecası – Yüzdə Tək, mində Bir – Mirzə Ələkbər Sabirli...

Səhnə-Sənət “Cənnət”i... Bu dünyada qədri gur, o dünyada qəbri nur – Nəsibə xanım Zeynalova...

İdrakin da, hələkin da “sarı sim”i... Haqq və həqiqət yolunda Tanrı libasından da edilmiş Nəsimi!

İkiyiyəli... birmənəli DAHİ – Ürəyi “Ana Polşa”da, bədəni “Ata Fransa”da dəfn edilən, əsərləri ümumbəşər qəlbində yaşayan Şopen...

Bir tar oxuyurdu – ustad Əhsən Dadaşov ifasında...

Yerin parlaq ulduzlarından – Uşaqların göydə sayrışan ulduzlarından birini istəməklə böyük imperator babasını “məğlub” etmiş astronomiya imperatoru – Hökmdar-Müəllim Ulugbey...

BÜTÖV bir “iki” İSA: biri – ədəbiyyatımızda “60-cılar”ın bayraqdarı olmuş HÜSEY-NOV, biri – Safağ YOLlu MUĞANNA...

“Epolet”li millət Mirzəsi – Qədim Azərbaycan ədəbiyyatı kəhkeşanında “dramaturgiya” adlı yeni janr fəzasının ilk və... aldanmamış kəvakibi...

Yarımçıq ömür, bütöv sənət... Azərbaycan musiqisinə ilk... ən qocaman “roman”-romans bəxş etmiş nakam gənc – 23 yaşlı Asəf Zeynallı

Bir ömrün iki Şahlığı – Bunları Xətai yaşadı; birini qüdrətli dövlət naminə qadir Qılıncı, birini fəzilətli qəlblər adına nadir Qələmilə... “Əbdül” həlimliyi, “Kələntər” zalimliyi... Səhnə və ekranda bütün “növ” rolları “əla növ” oynamış İsmayıl Osmanlı...

Publisistik rentgen

Heç yuxuma da girməzdi ki, bu azman Qələm-Adamla bir kollektivdə işləyərdim. Ancaq bu, yuxu yox, gerçək oldu. 2012-ci ilin iyun ayından mən də təleyimi “Mədəniyyət” qəzeti ilə başladım. Tahir Qələmlə şəxsən tanış oldum. Redaksiyada Tahir müəllimə böyük ehtiram gördüm. Fikrimcə, bu hörmət-izzət yaşından, ağsaqqallığından çox onun kamil qələm-ustadlığına görə idi.

Daha bir etiraf: Tahir müəllimin sözə qarşı hədsiz çingəvatlılığı, yazılarında sətiraltı mənalı ilk vaxtlarda tam anlaya bilməməyim münasibətlərimizdə müəyyən soyuqluq da yaratmışdı. Zaman-zaman bu soyuqluq yerini dostluğa, doğmalığa, sirdaşlığa verdi. O, adının mənasını (“tahir” ərəbcədən tərcümədə “təmiz”, “pak”, “səxavətli”, “diqqətli”)... anlama-na gəlir) xarakteri, davranışı ilə doğrultmuşdu. Oda od, üstüylə üstü dəməyi bacarırdı.

Ruhundakı azadlıq publisistika meydanında qələm oynatmağında da özünü göstərirdi. Həcmindən asılı olmayaraq, qələmə aldığı mətnin əmiri-əzəmi idi. Bəzən söz köhlənini sağa-sola elə səyirdirdi ki, deyirdin bəlkə yüyənini (söz məni bağışlasın) yığıb-yığırdıra bilməyəcək. Amma o, söz qovğasından, mənalı qarşıdurmasından həmişə qalib çıxırdı.

Məqalələrdəki publisistik qabarma və çəkilmələr redaktoru heç vaxt yormurdu. Kim bilir, bəlkə korrektorun, lap elə redaktoru təntənəli publisistika axınına qapıla biləcəyindən ehtiyatlandığına görə idi ki, yazısı yığılıb kağıza çıxandan sonra bir də diqqətlə oxuyub əyər-əşkilinə əl gəzdirdirdi. Məqalə üçün foto seçməsi və onun uyğun yerləşməsinə xüsusi diqqət yetirməsi də öz yerində. Karyerası radio və televiziya-dan başlasa da, uzun illər tamaşaçıları efir-ekranlara bənd eləsə də, təpədən-dırmağa qəzetçi idi. Televiziya qazandığı vizual həssaslığı qəzetdə dərc olunan yazılarının tərtibatında da göstərməyə çalışırdı. Yaxşı xatırlayıram, səs-sənət mogikanlarımızdan Mirza Babayevə həsr etdiyi “Səs kani pilləkani” yazısını yer aldığı səhifənin tərtibatı zamanı dizaynerin yanında əyləşib mətnin sağında bir kolon boyu pilləkən “hördürmüşdü”.

Mən Tahir Qələmin yazılarını, üslubunu hər il baharın son ayında öz həyatındakı tənha ağacdən dərib redaksiyaya gətirdiyi, təkə böyüklüyü və görkəmi ilə deyil, təməna görə də bizləri təəccübləndirən tuta bən-zədirəm. Ustadın zövqlə, həvəslə bir-bir (O cür meyvəni yetişdirən ağaca çırpnaq vur-

maq heç insafdan olmaz) dərib kollektivə ismarladığı tutlar ağzımızı dada gətirdiyi kimi, hərsi bir publisistika dərsi, könlüllər tərənsi olan yazıları da oxucularının zöv-qünə siğal çəkirdi.

Çünki o, faktları publisistik rentgendən (Fikrət Qoca haqqında bir yazısında “filoloji rentgen” ifadəsini işlətmışdi) elə ustalıqla, elə yaradıcı keçirirdi ki, hər fikir yeni, tərəvətli, cazibədar görünürdü. Hər dəfə də, ustadın özüsəyək desək, yeni publisistika aktları, təntənəli qələm taktları növbələşirdi...

Üçsaatlıq sevinc...

Tahir müəllim yaradıcılığına, imzasına tələkkar olduğu qədər yoldaşıqda da mərd, halal, diqqətli, sonuncu tikəsini bölməyi bacaran insan idi. Bir dostu bu ilin martında Tahir müəllimə iki əncir tingi vermişdi. O da xəbər-ətersiz (Yəqin həyatımız kiçik olduğundan etiraz edəcəyimi bilirdi) birini mənim üçün redaksiyaya gətirmişdi. Nadir növlərdən olduğu üçün bizim həyatda da olmasını istəyirdi. Martin əvvəllərində əkdidiyim ting, nə qədər qayğı göstərsəm də, cücərmədi. Bir gün Tahir müəllim dedi ki, özünə əziyyət vermə, gələn il mütləq həmin əncirin yeni tingini sənə gətirəcəyəm. Mən hələ də ümidimi itirmədiyimi, ara-sıra yenə suvaracağımı bildirdim.

Bir neçə ay ötdü. Tingdə həyat əlaməti yox idi. Doğrusu, artıq həmin “quru çubuq” tərəfə baxmamaya çalışırdım. İyulun 18-i, bazar günü səhər-səhər həyatda dümələndirdim. Uşaqlar əncirimizdən xəbərini olub-olmadığını soruşdular. Əminliklə cücərdiyini söylədim. Dedilər, gəl bax. Gözlərimə inanmadım. Qupquru çubuqdan iki budaq çıxmışdı: biri dörd barmaq, digəri bir qarış. Heyrətdən donub qaldım. Ümidim cücərmişdi, sevinirdim. Elə bil o iki budaq da sevindiyimi hiss etməmişdi. 60-70 santimetrlik ting illərdir öz meyvəsiylə ailəmizi təmin edən əke-bükə ağac qökəmində dil açıb “Niya təəccüblənirsən, o insan məni sənə elə sevgiyə, ürəklə, inamla hədiyyə edib ki, lap qayanın üstündə də bitəcəkdim. Həm də məni sənənin azalmaqlı bilməyən ümidin cücərdti...” demək istəyirdi.

Bir müddət öncə Tahir müəllimin səhətinə də yaranmış problemə görə kollektiv olaraq narahatlıq keçirsək də, şəxsən mən ümidimi itirməmişdim. Üstəlik, oğlu Üzeyir müəllimin atasının səhətinə dönlüş yaranması ilə bağlı mesajı inamımı daha da artırmışdı. Dünyaya göz açdığı 25 sentyabrda redaksiyada sağalıb qayıtmağını ikiqat sevincdə qeyd edəcəyimizi düşünürdüm...

Həyat əlaməti olmayan əncir tinginin “dirilməsi” barədə xəbəri Tahir müəllimə çatdırmağa tələsmədim. Düşündüm ki, bazar gündüzdür, bir müddətdir Üzeyir müəllim atasının səhəti ilə əlaqədar yuxusuz və yorğundur. Saat 11-12 arası zəng edib həm səhətini xəbər alar, həm də əncirlə bağlı müjdəmi çatdıraram...

Mən saydığımı sayım, gör üzügülməz əcəl nə sayır. Telefonun ekranına toxunuram, işıqlanır. Səslə bir mesaj. Saat 11:36. Dinləyirəm. Qəlbimi göynədən, qəhərin suyunu çıxardan kəlmələr... Həmin andaca öz-özümə deyirəm: “Tahir Abbaslı Publisistika Universiteti”nin qapısına heç bir açarın açma bilmədiyi böyük qfıl vuruldu”.

Telefonu pianonun üstünə qoyub qaçıram həyatə. Əncir tinginin qarşısından çömbəlib “dərdləşirəm”:

- Sevinmə! Sevinmə, əncir budağı! Bili-rəm, boy atacaqsan, yeni budaqların ola-caq. Ancaq Tahir Abbaslı nisgillim də sən ilə böyüyəcək! Yetiştirəcəyini əncir “torbalan” Tahirsilzliklə dolacaq! Və özümə təsəlli verirəm: Tahir Qələmin publisistika “meyvələr” həmişə təzə-ter qalacaq!

Ruhunuz şad olsun, əziz Ustad!

Fariz YUNİSLİ

“Addım-addım Özbəkistan” — Qənirə Paşayevanın kitabının onlayn təqdimatı keçirilib

Daşkənddəki Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi (AMM), Özbəkistan-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyəti və bu ölkənin “Kitab dünyası” qəzetinin birgə təşkilatçılığı ilə Azərbaycan Milli Məclisi Mədəniyyət komitəsinin sədri Qənirə Paşayevanın yeni çapdan çıxması “Addım-addım Özbəkistan” kitabının onlayn təqdimatı keçirilib.

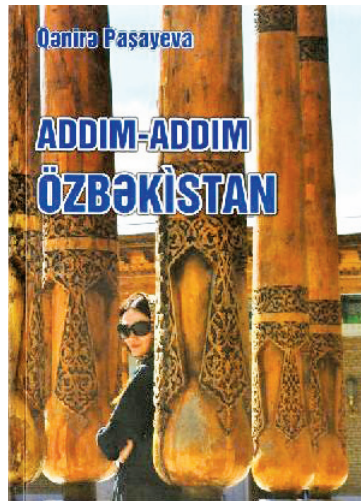
Təqdimat Özbəkistanın Azərbaycanla birgə vətəndaşlıq əlaqələrini, hər iki ölkədən mədəniyyət, ədəbiyyat və elm xadimləri, yazırlar iştirak edib.

Tədbir giriş sözü ilə Özbəkistandakı Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin direktoru Samir Abbasov açaraq iki ölkə arasında tarixi dostluq, qaradaşlıq əlaqələrindən danışdı. O, Türk Şurasının üzvü olan dövlətlərimizin əməkdaşlığının günü-gündən inkişaf etdiyini diqqətə çatdırıb.

AMM-in direktoru Qənirə Paşayevanın Azərbaycan və Özbəkistan, ümumən türk dövlət və toplusuqları arasında dostluq, qaradaşlıq bağlarının möhkəmlənməsi istiqamətində fəaliyyəti barədə söhbət açaraq millət vəkili Özbəkistana səfərlərini

xatırladıb. Vurğulayıb ki, “Addım-addım Özbəkistan” kitabının əsas hissələri də məhz səfər təəssüratlarıdır. O, kitabın qaradaş ölkədə böyük maraq və sevgi ilə qarşılandığını da bildirib.

Özbəkistanın Azərbaycandakı səfəri Baxrom Aşrafxanov “Addım-addım Özbəkistan” kitabının Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevin elan etdiyi “Yeni Özbəkistan” çağırışları və islahatlar hərəkatına böyük bir töhfə olduğunu, Özbəkistanın Türk dünyası ölkələri arasında tanıdılmasına xidmət etdiyini qeyd edib. Özbəkistan mədəniyyəti nazirinin köməkçisi Marufcan Yuldaşev, Özbəkistan-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin icraçı direktoru, professor Erkin Nuri-dinov da çıxışlarında kitabı yüksək qiymətləndiriblər. Nəşrin Öz-

bəkistanda çox sevildi, kitabda bu ölkə haqqında heç zaman yazılmayan maraqlı məqalələrə toxunulduğu qeyd edilib.

Onlayn təqdimatda Özbəkistan MEA-nın Dil, Ədəbiyyat və Folklor İnstitutunun dosenti Gülnaz Sattarova, Əlişir Nəvai adına Daşkənd Dövlət Özbək Dili və Ədəbiyyatı Universitetinin professoru, universitetdəki M.Füzuli adına Azərbaycan Mərkəzinin direktoru Gülbəhar

Aşurova, tanınmış ədəbiyyatşünas, tərcüməçi Babaxan Şərif, Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin eksperti Əkbər Qoşalı və digər çıxış edənlər kitabın məziyyətlərindən söz açıblar.

Sonda Qənirə Paşayeva çıxış edərək Azərbaycan-Özbəkistan arasında əlaqələrin günü-gündən inkişafından, genişlənməsindən sevinc hissi keçirdiyini bildirib.

Millət vəkili Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Müzəffər Azərbaycan Ordusunun 30 il erməni işğalı altında qalan torpaqlarımızı azad etdiyi, tarixi ədalətin zəfər çaldığını, dağıdılmış şəhər və kəndlərimizin bərpası istiqamətində böyük işlərin həyata keçirildiyini qeyd edib. O, Azərbaycan mədəniyyətinin paytaxtı elan edilmiş Şuşada möhtəşəm mədəni-ədəbi tədbirlərini gerçəkləşməsi, gələcəkdə Qarabağda keçiriləcək tədbirlərdə Türk dünyası ölkələrinin, o cümlədən Özbəkistanın da yaxından iştirakının məmnunluq yaradacağını bildirib.

Nizami sözündən incilər

Nizami Gəncəvinin “Xəmsə”si dünya poetik-fəlsəfi fikrinin zirvəsində dayanır. “Xəmsə”yə daxil olan beş poema-məsnevədə bütün zamanların ən humanist, ümumbəşəri idealları parlaq bədii əksini tapıb. “Nizami Gəncəvi ili” qüdrətli söz ustasının misilsiz xəzinə olan ədəbi irsinin təbliği, eyni zamanda tədqiq edilməsi və öyrənilməsi üçün yeni zəmindir.

“Nizami sözündən incilər”də dahi şairin möhtəşəm beşliyindən növbəti seçmələri təqdim edirik.

*İradəsiz olma, iradəsizlər,
Ayaqsız qurd kimi yerdə sürünər.
Tülkü canavarı edirsə meğbun,
Ondan iradəsi böyükdür bunun.*

(“Leyli və Məcnun”)

– Murad, ay Murad, mənim kitablarım hansı? – Nə olub, niyə qışqırırsan? Budur, burdadır. Adə, sənə min dəfə demişəm ki, kitabların varəqlərini yazma, bir bukinist də yaxın qoymadı...

Yəqin məşhur “Uşaqlığın son gecəsi” filmindən bu kadrlar sizin də gözüünüzün önündən keçdi. Elə mən də hər kitab yuvasını – fərqi yoxdur, geniş, ya dəbdəbəli mağaza olsun, ya da parklardakı skamyalar üstünə düzülmüş incik və yeni ünvanını gözləyən köhnə, işlənmiş, indinin təbirində ikinci əl, köhnə adamların təyində bukinist kitabları görəndə bu dialoqu yadıma salıram.

Pandemiyalı yeni tədris ilinin başlanması ilə əlaqədar yenicən yolumu bu ünvanlardan birindən – “Xan xəzinəsi”ndən saldım. Məni bukinist, kitabçı Xan Rəsuloglu qarşıladı.

Metronun “Elmlər Akademiyası” stansiyası yaxınlığındakı bu məkanda əsl kitab burulğanına düşürsən. Özünü bu aləmdə həm rahat, həm də əskinə, narahat hiss edirsən. Səbəb isə çox sadədir: kitabdan qaçışımız.

İsmi 6 halında kitabçı ilə olan söhbət və mağazada apardığımız müşahidələrdən də gəldiyim qənaətə görə, biz kütəvi olaraq kitabla hələ də yaxşı söhbətələşə, dialoq qura bilirik...

Kitabçı

Xan Rəsuloglu nu çoxumuz tanıyıırıq. Sumqayıt və Bakıda iki kitab mağazası-bukinist dükanı işlədir. Kitab ticarəti şəbəkəsi ilə məşğul olsa da, ona kitab taciri demək olmaz. Bunu elə söhbətdə özünə də dedim. Çünki o, kitabın alınır-satılmasından çox, paylanılaraq oxunmasının, dəyiş-düyüşünün, bir növ kitab dövriyyəsinin, kitabla kitab alışı nın tərəfdarıdır. İndi belə bir adama nə qədər ticarətçi demək olarsa, o qədər tacirdir. Amma əsas odur ki, kitabı da, kitabı oxuyanı da, alıb evində rəflərə düzüb tozlandırırları da yaxşı ayırd edir.

“Yatsam yuxuma da girməzdi ki, nə zamansa kitab ticarəti, ümumən biznes sahəsi ilə məşğul olaram. Uşaqlıqdan kitaba marağım var idi və valideynlərimin, babamın mənə kökə almaq üçün verdiyi son qəpiyi də kitabla verib evimizə daşıyırdım. Müğənni, kinorejissor, aktyor olmaq istəyirdim, yaradıcılığa marağım var idi.

Yaxşılar cilovu verməzlər pisə...

*Əgər istəsən könlün olsun tük kimi yumşaq,
Bədənini nafetək sərtliyə öyrət ancaq.*

(“Sirlər xəzinəsi”)

*Filləri qovmuşdur çeşmədən dovşan,
Kiçik görünməsin gözüne düşman.*

(“Xosrov və Şirin”)

*Yaxşılar cilovu verməzlər pisə,
Sətməzlər dostları yada, nəkəsə.*

(“Yeddi gözəl”)

*Elə dünyapərəst olmaıyaq gərək
Ki, öz süfrəmizi qanla bəzəyək.*

(“İsgəndərnamə” – “İqbalnamə”)

*Öyle bir ixtiyar olsaydı məndə,
Qoymazdım bəndəyə möhtac bir bəndə.*

(“İsgəndərnamə” – “Şərəfnamə”)

İsmi bütün hal şəkilçilərində

Bukinistlə söhbət—təəssürat

Kitabçıya

Dükanda kamera nəzarət sisteminin olmadığını, kitabların hesab-kitabsız, sistemsiz yığıldığını və kitabçının da daha çox başını kitablarla qarışdırdığını görüb “O vaxtlar kitab oğurluğu oğurluq sayılmırdı” ilə diqqətini dağıtmaq istədim.

Başını yeni gətirilən 5-6 torba kitabı çeşidləməkdən qaldırmadan “Həqiqi oxumaq istəyən, lakin kitab ala bilməyən bir oxucu tapılmaz ki, məndən kitab istəsin və “yox” cavabını alsın” dedi. Ardınca bir az incik halda söylədi: “Amma sui-istifadə çox xətrinə dəyir. Xüsusən icazəsiz, oğurluq sözündən xoşum gəlmir. Bu günədek minlərlə kitab hədiyyə vermişəm və buna görə özümü dünyanın ən zəngin adamı sayıram”.

Kitabçını

“Xan xəzinəsi”ndən əlidlolu geden iki gənci təbəssümlə yola salan kitabçını yenidən söhbətə çəkməyin bir yolu da “Bəlkə, heç onlar da hədiyyələrinizi oxumayacaq, aparıb kiməsə verəcəklər” kimi xoflu yanaşma oldu. Əv-

vəl qashlarını çatıb mənə, sonra da kitablara baxıb “Əsas odur ki, bu kitablار oxunsun, boşuna yığılıb qalmasın” deyə özünü təsəlli etdi. Sonra da arxayınlıqla dedi: “Öncə də dedim, mən kitab oxuyanları seçə bilərəm, bu mənada sərraf sayırlam. Makulaturə heç, amma yararlı kitabların atılmasına tamaşa etmək dözülməz olar. Ona görə də atmıram, korlamıram, gördüyünüz o dar kəndarin yağış tutmayan, gün düşməyən küncündə yığıb saxlayıram. Üstünə də böyük hərfərlə “hədiyyə” yazıram. Bir gözüm də qapıda olur, onları kiminsə seçdiyini, apardığını görəndə uşaq kimi sevinir, qaçıb təşəkkür edirəm. Hələ yığmaq üçün torba da verirəm”.

Söhbətin yönünü bir az da dəyişirəm. Ona “Əvvəllər kitabların arasında qurumuş gül, şəkil, məktub, telefon nömrəsi çıxardı, bəs indi nə çıxır” sualını verirəm. Təbəssümlə “Kitabda gül saxlayan nəsil qalıb ki” kimi suallı cavabını alıram.

Kitabçının

Söhbətimizdə kitabçının bir fikri xüsusilə xoşuma gəldi. Deyir, istənilən ticarətdə müflisləşmək olar və bu, səni mənəvi tənəzzülə aparar, bircə kitabdan başqa. Çünki sən həm kitabı satır, həm də oxuyursan, yəni o tənəzzülü öz içində əridirsən: “Mən 30 ilə yaxındır kitab ticarətindəyəm, amma özümü tacir saymıram. Çünki tacir qəpiyinin qədrini bilir. Mən isə saysız kitabı pulsuz-parasız vermişəm. Amma baxır kime. Eləsi var kitab oxumur, heç onun buna ehtiyacı da yoxdur, ancaq pulsuzdu deyə alır və aparıb kiməsə, nəyəsə verir. Belə adamları görəndə gözüm yoxdur. Bu mənada məndən inciyənlər də çox olur. Mən səxavətli kitabçıyam, axmaq tacir yox. Bax o inciyənlər də sui-istifadə etmək istəyənlərdir”.

Türk hərbi təhsil və təlim tarixi

İstanbulda Atatürk Mədəniyyət, Dil və Tarix Qurumu nəzdindəki Türk Tarix Cəmiyyəti, Milli Müdafiə Universiteti və Fəti Hərb Tarixi Araşdırma İnstitutunun birgə təşkilatçılığı ilə “Türk hərbi təhsil və təlim tarixi” mövzusunda beynəlxalq simpozium keçirilib.

AMEA-dan bildirilib ki, iki gün (17-18 sentyabr) davam edən simpoziumda ölkəmiz də təmsil olunub. Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin kafedra müdiri Sevinc Əliyeva “Şimali Qafqazda hərbi təhsilin inkişafında Osmanlı hərbiçilərinin rolu (1918-1920)”, AMEA-nın Folklor İnstitutunun

Müasir folklor şöbəsinin aparıcı elmi işçisi Tahir Orucov “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə hərbi təhsilin inkişafı və Azərbaycan Respublikası ilə Osmanlı Türkiyəsi arasında hərbi əməkdaşlıq”, Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Hərbi Akademiyasının əməkdaşı, polkovnik Atamalı Şahbazov “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Qafqaz İslam Ordusunun hərbi təhsil və təlim fəaliyyətləri”, AMEA-nın İctimaiyyətlə əlaqələr və informasiya şöbəsinin əməkdaşı Aqil Məhərrəmov “İslamdan qabaq türk cəmiyyətlərində hərbi musiqi və aletlər daxil olmaqla musiqi və çalğılar” mövzularında məruzələrə çıxış ediblər.

Azərbaycan

25 sentyabr 1890 – Folklorşünas alim, Əməkdar mədəniyyət işçisi Əbülqasım Nurməmməd oğlu Hüseynzadə (1890 – 2.9.1988) anadan olub.

25 sentyabr 1896 – Xalq rəssamı, Dövlət mükafatı laureatı Sergey Mitrofanoviç Yefimenko (1896–1971) anadan olub. 1927-ci ildən Dövlət Rus Dram Teatrında rəssam və baş rəssam işləyib, Opera və Balet Teatrında çalışıb.

25 sentyabr 1906 – Azərbaycanın və Türkmənistanın Əməkdar artisti, opera müğənnisi Xanlar Məmməd oğlu Haqverdiyev (1906 – 5.12.1980) Ağdam rayonunun Seyidli kəndində doğulub. Akademik Opera və Balet Teatrında çalışıb. 1930-cu illərdə Türkmənistanda Opera və Dram Teatrının yaradılmasında böyük xidmətləri olub.

25 sentyabr 1906 – Xalq artisti Solmaz (Nina) Orlinskaya (1906–1973) anadan olub. Tiflis Azərbaycan teatrında çalışıb, 1933-cü ildən Gəncə Dram Teatrının aktrisası olub.

25 sentyabr 1910 – Xalq artisti Sergey İliç Yakuşev (1910-1995) Həştərxanda doğulub. 1948-ci ildən Dövlət Rus Dram Teatrının aktyoru olub.

25 sentyabr 1913 – Xalq rəssamı, Dövlət mükafatları laureatı Nüsrət Möhsün oğlu Fətullayev (1913 – 1.10.1987) Lənkəran rayonunda doğulub. 1935-ci ildən Akademik Milli Dram Teatrında çalışıb, teatrın baş rəssamı olub.

25 sentyabr 1913 – Yazıçı Şəmistan Yusif oğlu Əsgərov (1913–1985) anadan olub. Kitabları: “Müstəntiq Cəbraylov”, “İt-miş güllə”, “Üç düşmən” və s.

25 sentyabr 1928 – Kinorejissor, Əməkdar incəsənət xadimi, Dövlət mükafatı laureatı Arif Hacıqası oğlu Babayev (1928 – 26.8.1983) Bakıda doğulub. Filmləri: “Uşaqlığın son gecəsi”, “Gün keçdi”, “Arxadan vurulan zərbə”, “Alma almaya bənzər”, “Birisigün, gecəyarısı...” və s.

25 sentyabr 1929 – Kitabxanaşünas alim Tacəddin Fərhad oğlu Quliyev (1929–2005) Goranboy rayonunun Zeyvə kəndində anadan olub. Respublika Kitabxana Kollektorunun direktoru, BDU-nun kafedra müdiri işləyib.

25 sentyabr 1935 – Tanınmış ədəbiyyatşünas, filosof Asif Qasımov oğlu Əfəndiyev (Asif Ata; 1935 – 6.6.1997) anadan olub. “Dairələr”, “İnsan yolu”, “Tarixə çatmaq” və d. fəlsəfi-bədii əsərləri müəllifidir.

25 sentyabr 1984 – Əməkdar incəsənət xadimi, kinorejissor Zeynəb Talib qızı Kazımova (27.12.1912 – 1984) vəfat edib.

26 sentyabr 1951 – Xalq artisti Ramiz Soltan oğlu Məmmədov (1951 – 21.3.2021) anadan olub. Akademik Musiqili Teatrda çalışıb. Televiziya tamaşalarında, filmlərdə (“Alma almaya bənzər”, “Yalan”) çəkilib.

26 sentyabr 1961 – Görkəmli müğənni, Azərbaycan professional vokal məktəbinin banisi, SSRİ Xalq artisti Bülbül (Murtuza Məşədi Rza oğlu Məmmədov; 22.6.1897 – 1961) vəfat edib. Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının professoru olub, xalq musiqisini öyrənən elmi-tədqiqat kabinetini yaradıb.

26 sentyabr 1967 – Əməkdar artist Nəğəddin Ağarza oğlu Məmmədov (1967 – 22.5.2019) Göygöl rayonunda doğulub. Gəncə Dövlət Kukla Teatrının aktyoru olub.

26 sentyabr 2002 – Əməkdar artist, vokalçı (soprano) Mariya Sergeyevna Titarenko (27.3.1917 – 2002) vəfat edib. Akademik Opera və Balet Teatrının solisti olub.

26 sentyabr 2008 – Əməkdar incəsənət xadimi, kinooperator Şərif İsmayıl oğlu Şərifov (13.10.1938 – 2008) vəfat edib. Filmləri: “Yol əhvalatı”, “Əzablı yollar”, “Qərīb cinlər diyarında” və s.

26 sentyabr 2019 – Tanınmış müğənni Cəfər Ağaaəli oğlu Behbudov (17.8.1951 – 2019) vəfat edib.

27 sentyabr 1930 – Əməkdar mədəniyyət işçisi Nina Qriqor'yevna Fişeva (1930 – 29.8.2010) Bakıda anadan olub. Ömrünü arxiv işinə həsr edib, 1959-2009-cu illərdə Azərbaycan Respublikası Dövlət Foto-Kino Sənədlər Arxivinin direktoru işləyib.

27 sentyabr 1931 – Əməkdar incəsənət xadimi, musiqişünas, professor Bilqeyis Mir Əbdül Qəni qızı Qarayeva-Məmmədova (1931 – 3.7.2010) anadan olub. Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında (indiki Bakı Musiqi Akademiyası) prorektor işləyib.

27 sentyabr 2012 – Əməkdar mədəniyyət işçisi, rejissor Rafiq Atakişiyev (20.5.1940 – 2012) vəfat edib. Musiqili Komediya, Ağdam, Gəncə teatrlarında çalışıb.

28 sentyabr 1953 – Xalq artisti Əjdər Qüdrət oğlu Həmidov (1953 – 24.11.2020) Şabran rayonunda anadan olub. Sumqayıt teatrında çalışıb, 1990-cı ildən Akademik Milli Dram Teatrının aktyoru olub, filmlərdə çəkilib.

28 sentyabr 1978 – Görkəmli yazıçı, ədəbiyyatşünas, professor, Əməkdar elm xadimi Mir Cəlal Əli oğlu Paşayev (26.4.1908 – 1978) vəfat edib. “Bir gəncin manifesti”, “Dirilən adam”, “Yaşdı-larım” və s. romanlarını müəllifdir.

28 sentyabr 1985 – Əməkdar mədəniyyət işçisi, aşiq Hüseyn Cavan (Hüseyn Mikayıl oğlu Əliyev; 1916-1985) vəfat edib. Cənubi Azərbaycanın Qaradağ mahalında doğulub, 1946-cı ildən Goranboy rayonunda yaşayıb.

Dünya

25 sentyabr 1765 – Polşa bəstəkarı Mixail Oginski (Michał Kleofas Oginski; 1765–1833) anadan olub.

25 sentyabr 1897 – Amerika yazıçısı, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı laureatı (1949) Vilyam Folkner (William Cuthbert Faulkner; 1897–1962) anadan olub.

25 sentyabr 1906 – Rus bəstəkarı, dirijor, pedaqoq Dmitri Dmitriyeviç Şostakoviç (1906 – 9.8.1975) anadan olub. “Burun”, “Mtsen qəzasının ledi Makbeti” operaları, “Qızıl esr”, “İşıqlı bulaq” baletləri, 15 simfoniya və s. əsərləri müəllifdir. Moskva Dövlət Konservatoriyasında Qara Qarayevin müəllimi olub.

26 sentyabr 1888 – Amerika-ingilis şairi və yazıçısı, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı (1948) laureatı Tomas Eliot (Thomas Stearns Eliot; 1888–1965) anadan olub.

26 sentyabr 1889 – Alman filosofu, ekzistensializmin tanınmış nümayəndəsi Martin Haydeger (Martin Heidegger; 1889 – 26.5.1976) anadan olub.

27 sentyabr 1871 – İtalyan yazıçısı, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı (1926) laureatı Qrasiya Deledda (1871–1936) anadan olub.

28 sentyabr 1573 – İtalyan rəssamı Mikelancelo Karavaco (Michelangelo Merisi da Caravaggio; 1573 – 18.7.1610) anadan olub. Məşhur əsərləri: “Yudif və Olofern”, “Tövbə edən Mariya Maqdalena”, “Müqəddəs Pyotrun əzabkeşliyi” və s.

28 sentyabr 1803 – Fransız yazıçısı Prosipər Merime (Prosper Mérimée; 1803–1870) anadan olub. Yazıcının “Karmen” novellası əsasında bəstəkar Jorj Bize opera yazıb, “Matteo Fal-kone” novellası əsasında Azərbaycan rejissoru Tofiq Tağızadə eyniadlı film (1960) çəkib.

28 sentyabr 1915 – Məşhur rus teatr rejissoru, SSRİ Xalq artisti, dövlət mükafatları laureatı Georgi Aleksandroviç Tovstonoqov (1915 – 23.5.1989) Tbilisidə anadan olub.

28 sentyabr 1924 – İtalyan aktyoru Marçello Mastroianni (Marcello Vincenzo Domenico Mastroianni; 1924 – 19.12.1996) anadan olub. Filmləri: “Şirin həyat”, “İtalyansayağı boşanma”, “Sə-kiz yarım” və s.

Hazırladı: Vüqar ORXAN

Sentyabrın 21-də Avstriyanın Zalsburq şəhərində Azərbaycan Evinin açılış mərasimi keçirilib. Mərasimdə Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi, Azərbaycanın Avstriyadakı Səfirliyi, ölkəmizin Zalsburqdakı fəxri konsulluğu və Vyanadakı Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin rəhbər şəxsləri və əməkdaşları, Avstriyada yaşayan soydaşlarımız və yerli ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Tədbiri giriş sözü ilə Azərbaycanın Avstriyadakı səfiri Rövşən Sadıqbəyli açaraq iki ölkə arasındakı əlaqələrdən, Avstriyada həmvətənlərimizin fəaliyyətinə bəhs edib. Bildirib ki, diaspor fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən biri də yerli ictimaiyyətə Azərbaycan mədəniyyətini təbliğ etməkdir. Səfir ikitərəfli mədəni əlaqələrin inkişafında Vyanadakı Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin fəaliyyətini təqdir edərək Zalsburqda açılan Azərbaycan Evinin bu prosese təkan verəcəyinə ümidvar olduğunu deyib.

Ölkəmizin Zalsburq, Tirol və Forarlberq federal əyalətləri üzrə fəxri konsulu Mixael Haynritsi çıxışında Avstriyanın qeyri-rəsmi

Motsartın şəhərində Azərbaycan Evi

mi paytaxtı statusunu daşıyan Zalsburq şəhərində Azərbaycan Evinin açılmasından məmnunluq ifadə edib. Bildirib ki, bu məkanda diaspor üzvlərinin sıx toplaşması ilə yanaşı, müxtəlif mədəni tədbirlərin təşkili və həftəsonu məktəbinin fəaliyyət göstərməsi mümkün olacaq.

Mərasimdə çıxış edən Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Fuad Muradov xarici ölkələrdə yaradılan Azərbaycan evləri və onların fəaliyyəti haqqında məlumat verib. Qeyd edib ki, koronavirus pandemiyası ilə əlaqədar məhdudiyyətlərə baxmayaraq, Azərbaycan evlərinin uğurlu fəaliyyətini təşkil etmək mümkün olub və onların sıraları genişləni

raq, Azərbaycan evlərinin uğurlu fəaliyyətini təşkil etmək mümkün olub və onların sıraları genişləni

raq, Azərbaycan evlərinin uğurlu fəaliyyətini təşkil etmək mümkün olub və onların sıraları genişləni

hədəflər durur. Müxtəlif ölkələrdəki Azərbaycan evləri icma üzvlərinin bir araya gəlməsi, öz fəaliyyətlərini səmərəli şəkildə vahid mərkəzdan təşkili üçün məkan rolunu oynayacaq.

Tədbirdə diaspor nümayəndələrinin Şuşa səfərinə həsr olunmuş videoçarxlar nümayiş etdirilib.

Avstriya Azərbaycanları Cəmiyyətinin sədri Fərid Əzizov təşkilatın fəaliyyəti barədə təqdimat edib.

Mərasimin bədii hissəsində Əməkdar artistlər – tarzun Sahib Paşazadə və nağara ifaçısı Kamran Kərimov konsert proqramı ilə çıxış ediblər. Proqramda xalq mahnıları, rəqslər və muğam kompozisiyası təqdim olunub.

Qeyd edək ki, dahi bəstəkar Volfqanq Amadey Motsartın doğulub boya-başa çatdığı Zalsburq təkcə Avstriyanın deyil, ümumilikdə Avropanın musiqi beşiyi və mədəniyyət mərkəzlərindən biridir. Hər il milyonlarla turistin üz tutduğu bu şəhərdə Azərbaycan Evinin yaradılması mədəniyyətimizin təbliği üçün də əlavə zəmindir.

Bursada Milli Qəhrəman Şirin Mirzəyev adına park açılıb

Türkiyənin Bursa vilayətində "Bir millət, iki dövlət" şüarı altında Azərbaycan günləri keçirilib. Layihə Bursada fəaliyyət göstərən "GİM AZDER" dərnəyinin təşəbbüsü, Bursa Böyükşəhər, Karacabey bələdiyyələrinin, İğdır Mədəniyyət, Sosial və Həmrəylik, İstanbul Azərbaycan Dostluq, Antalya Azərbaycan Mədəniyyət və Həmrəylik, eləcə də "GİM ULSİAD" dərnəklərinin təşkilatı dəstəyi ilə ərsəyə gəlib. Azərbaycan günləri çərçivəsində sentyabrın 21-də Bursanın Karacabey rayonunda Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Şirin Mirzəyevin adına parkın açılışı olub.

Mərasimdə Milli Qəhrəmanın ailə üzvləri, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin, Bursa və Karacabey bələdiyyələrinin nümayəndələri iştirak ediblər.

Mehtər qrupunun ifasında Azərbaycanın vətənpərvərlik mahnılarının səsləndirilməsi ilə başlayan tədbirdə Karacabey Bələdiyyəsinin başqanı Əli Özkan, Şirin Mirzəyevin xanımı Flora Qasimova, "Gələcəyin İnsanları Məkanı, Gələcəyin İmkanları Məkanı – Azərbaycan" dərnəyinin sədri Hüseyn Vəliyev çıxış ediblər. Müzəffər Ali Baş Komandan İlahəm Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsində əldə etdiyi Qələbədən bəhs olunub, qardaş Türkiyənin hər zaman Azərbaycanın yanında olması vurğulanıb. Diqqətə çatdırılıb ki, Bursada Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Polad Həşimovun adını daşıyan park da açılıb. Bu parklar Türkiyə-Azərbaycan qardaşlıq və dostluq münasibətlərinin bariz nümunəsidir.

Şirin Mirzəyevin xanımı Flora Qasimova Milli Qəhrəmanın adının Türkiyədə əbədiləşdirilməsinə görə Karacabey Bələdiyyəsinə minnətdarlığını bildirib.

Tədbirdə Əli Özkan Xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadənin "Azərbaycan-Türkiyə" şeirini, Hüseyn Vəliyev isə şəhidlərimizə həsr etdiyi şeirini oxuyublar.

Milli Qəhrəmanın ailəsi adından Şuşa şəhərindəki Nəvəvan bulvarının şəkli Karacabey Bələdiyyəsinə, Azərbaycanın Qələbəsinə əks etdirən xatirə hədiyyələri Bursa Böyükşəhər Bələdiyyəsinə təqdim olunub.

Mehpare SULTANOVA
Ankara

Dövlət Tərcümə Mərkəzinin nəşrləri Lvov Beynəlxalq Kitab Forumunda

Ukraynanın Lvov şəhərində ənənəvi mədəniyyət festivalı – 28-ci Beynəlxalq Kitab Forumu (BookForum) keçirilib. Forum bu il Ukrayna Mədəniyyət Fondu, Lvov Şəhər Şurası və Lvov Vilayəti Dövlət Administrasiyasının dəstəyi ilə təşkil olunub.

BookForum çərçivəsində Azərbaycan ədəbiyyatına həsr olunan iki tədbir də keçirilib. Tədbirlərin kuratoru Azərbaycan Dövlət Tərcümə Mərkəzinin Ukraynadakı layihələrinin məsul katibi Marina Qonçaruk olub.

Birinci tədbir "Ukrayna-Azərbaycan ədəbi prosesi və onun inkişafında Azərbaycan Dövlət Tərcümə Mərkəzinin rolu" mövzusunda, ikincisi isə Dövlət Tərcümə Mərkəzinin bu il Ukraynada həyata keçirilən layihələrinin – dahi mütəfəkkir Nizami Gəncəvinin "Leyli və Məcnun" poemasının nəşrinə və istedadlı şairə Leyla Əliyevanın "Cəbir tənə, yak coň" ("Dünya yuxutek əriyir") kitabının təqdimatına həsr olunub.

Birinci tədbir çərçivəsində qonaqlara müasir Ukrayna-Azərbaycan ədəbi prosesi, iki ölkə ədəbiyyatının tərcüməçiləri, Azərbaycan Dövlət Tərcümə Mərkəzinin Ukraynadakı fəaliyyəti barədə məlumat verilib.

Marina Qonçaruk tədbirin təşkilinə kömək göstərən Lvov Beynəlxalq Kitab Forumunun komandasına, xüsusilə proqram direktoru Sofiya Çelyaka minnətdarlığını bildirərək deyib: "Azərbaycan Dövlət Tərcümə Mərkəzi bu forumda ilk dəfə iştirak edir. Çox mühüm haldır ki, Mərkəzin layihələri təkcə Kiyevdə deyil, eləcə də Ukraynanın iri mədəniyyət və ədəbiyyat festivallarında təqdim olunur. Bu isə Ukraynada geniş oxucu auditoriyasının Azərbaycan ədəbiyyatı ilə tanış olmasına şərait yaradır".

"O olmasın, bu olsun"da qonaqlıq səhnəsi

Rəsm əsəri muzeyə hədiyyə edilib

Üzeyir Hacıbəyli XIII Beynəlxalq Musiqi Festivalı çərçivəsində Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyinə rəsm əsəri təqdim olunub.

Muzeydən bildirilib ki, tanınmış rəssam Hüseyn Hacıyev dahi bəstəkarın "O olmasın, bu olsun" operettası əsasında lentə alınmış kinokomediyadan (1956) məşhur qonaqlıq səhnəsi ilə bağlı çəkdirdi illüstrasiyanı muzeyə təqdim edib.

Gənclər "Mədəniyyətlər bağı"nda ölkəmizi təmsil ediblər

Litvanın Kaunas şəhərində keçirilən "Mədəniyyətlər bağı–2021" festivalında Litva Azərbaycanlı Gənclər Təşkilatı (AYOL) da iştirak edib.

AYOL-dan bildiriblər ki, Litvada yaşayan müxtəlif xalqların mədəniyyətlərinin nümayiş etdirildiyi tədbirdə Azərbaycan mədəniyyəti və musiqisinin təqdimatı maraqla qarşılanıb. Gənclərimiz Azərbaycan mədəniyyəti barədə ətraflı məlumat verib, "Sarı gəlin", "Naz eləmə" kimi rəqlərimizi təqdim ediblər. Gənclərimiz digər xalqların nümayəndələrini də birgə rəqsə dəvət edərək Azərbaycan xalqlararası həmrəyliyə, mədəniyyətlərarası dialoqa böyük önəm verdiyini göstəriblər.

Baltikyanı Azərbaycanlıların Koordinasiya Şurasının Litva üzrə əlaqələndiricisi Nərin Əliyeva və bu ölkədə yaşayan tələbə və gənclərimiz milli rəqlərin hazırlanmasında və təşkilatı məsələlərin həllində yaxından iştirak ediblər.

Festivalın yekununda Azərbaycan mədəniyyətinin Litvada fəal təbliğinə görə AYOL mükafata layiq görülüb.

Selçuk Bayraktar: "TEKNOFEST yorulmadan əzmlə çalışan millətimizin ruhudur"

21-26 sentyabr tarixində İstanbul Atatürk Hava Limanında növbəti TEKNOFEST – Aerokosmik və Texnologiya Festivalı keçirilir.

Türkiyə Sənaye və Texnologiya Nazirliyinin və "Baykar Makina" şirkətinin texniki direktoru Selçuk Bayraktarın rəhbərlik etdiyi Türkiyə Texnoloji Takımı Vəqfinin (T3 Vəqfi) birgə layihəsi olan TEKNOFEST 2018-ci ildən etibarən təşkil edilir. Festivalın məqsədi Türkiyədə aviasiya, kosmik sənaye, rəqəmsal iqtisadiyyat kimi sahələrin gənclər arasında təbliği, bu sahələrdə sahibkarlığın təşviq edilməsi, festival çərçivəsində təşkil olunan yarışlar vasitəsilə gənc mühəndislərin bilik və bacarıqlarının üzə çıxarılması, eləcə də milli texnologiyaların geniş ictimaiyyətə təqdim olunmasıdır.

Bu il TEKNOFEST-də Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin təşkilatçılığı

ilə yaradılan milli pavilyonumuzda 11 Azərbaycan startapı da nümayiş etdirilir. Startaplar kosmik sənaye, herb, təhsil, tibb, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat, video oyunlar kimi müxtəlif sahə və istiqamətləri əhatə edir.

Açılış mərasimində çıxış edən TEKNOFEST-in İdarə Heyətinin sədri Selçuk Bayraktar "TEKNOFEST yorulmadan

əzmlə çalışan millətimizin əsl ruhudur. Geridə qalan illərdə TEKNOFEST üçün yola çıxarkən "bir xəyalımız var" deyirdik. Bu gün xəyallarımız gerçəkləşməyə, cücərməyə başlayıb. Dünyanın sürətlə dəyişdiyi bu dövnmədə transformasiyanın və inkişafın ən böyük mənbəyinin texnologiya olduğunu görürük", - deyə bildirib.

Bu gün yüksək texnologiya yaradan Türkiyə xəyalını yarışmalara qatılan 200 mindən çox gənc və bütün millətlə paylaşdıqlarını vurğulayan Bayraktar deyib: "Dəyərli gənc qardaşlarımız, mühəndis bir yol yoldaşınız olaraq sizlərə tövsiyəm odur ki, önünüze çıxan maneələr sizi əsla qorxutmasın... Bu gün dünyadakı mühüm media qurumları türk sahibkarların qazandığı nailiyyətlərdən danışır. Uğurlu iş adamlarımız aldıkları sərmayələrlə böyük imkanlar əldə edirlər. Çox deyil, təxminən 20 il əvvəl qayılarda sizlər kimi gənclərin qurduğu şirkətlər dünyanın ən güclü beynəlxalq şirkətlərinə çevrilib", - deyə bildirib.

Bayraktar gənclərə tövsiyə edib ki, gələcəyin trendlərinə yönəlmək üçün çox çalışmaq lazımdır. Əzmlə çalışmaq texnologiya sahəsində dünyanın ən yaxşısı ola biləcək.

Pikassonun doqquz əsəri Fransa hökumətinə bağışlanıb

Dünya şöhrətli ispan rəssamı Pablo Pikassonun qızı Maya Pikasso atasının 9 əsərini Fransa hökumətinə bağışlayıb. Bu barədə Fransanın mədəniyyət naziri Rozlin Başlo-Narcken açıqlama verib.

Əsərlərdən biri Pikassonun 14 yaşında (1895) çəkdiyi əl işidir. Bu, rəssamın atası Don Xose Ruisonun portretidir.

Əsərlərin rəsmi bağışlanma mərasimi sentyabrın 21-də Parisdəki Pikasso Milli Muzeyində keçirilib. Onların geniş ictimaiyyətə təqdimatı isə 2022-ci ilin aprelində olacaq.

Lakin bu ianə-bəxşişin motivləri də maraq doğurur. "Le Figaro" qəzeti yazır ki, Pikassonun qızı atasının əsərlərinin bir qismini Parisdəki muzeyə verməklə, ona qalmış mirasla bağlı vergi yükünü azaltmaq istəyir.

CAVİD

Səudiyyə Ərəbistanında qayaüstü dəvə heykəlləri tapılıb

7-8 min il əvvəl bura qaşıl vadi imiş

Səudiyyə Ərəbistanında eramızdan əvvəl təqribən V minilliyə aid olduğu bildirilən qayaüstü dəvə heykəlləri tapılıb. Bu tapıntı 3 il öncə İordaniyada aşkar edilən 21 relyefdən daha qədimdir.

Səudiyyə Ərəbistanı və Avropanın arxeologiya institutlarının X-ray texnologiyasının köməyi ilə apardıqları tədqiqat yeni tapıntının 7 min il tarixi olduğunu müəyyən edib. Səhrada yerləşən və "Dəvə şəhəri" adlanan ərazidəki qayaların üzərində dəvənin təbii ölçüsündə qazılan böyük heykəllər ən qədim qayaüstü abidələrdən biri hesab olunur. Arxeoloqlar hesab edirlər ki, 7-8 min il əvvəl bu səhra yaşıllıq vadi olub. Başəriyyət Tarixi üzrə Maks Plank İnstitutunun rəyinə görə, dəvə burada yaşayan insanların həyatının ən mühüm parçası kimi qayaüstü rəsmlər və heykəllərdə də təsvir edilib.

Səudiyyə Ərəbistanının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə aparılan tədqiqatın nəticələri arxeologiya elmi jurnalında ("Journal of Archaeological Science") dərc olunub. Məqalənin müəllifi Mariya Quacq-nin bildirib ki, "Dəvə şəhəri" iqlim dəyişikliyi nəticəsində ərazilərin eroziyaya uğraması ilə bağlı tədqiqatlar aparən alimlər üçün də faydalıdır.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

MƏDƏNİYYƏT

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Baş redaktor: Vüqar Əliyev

Ünvan: AZ 1012, Bakı şəhəri, Moskva prospekti 1D
Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə

Telefon: (012) 431-28-79 (baş redaktorun müavini)
431-57-72 (redaktor)
430-16-79; 530-34-38 (müxbirlər)
511-76-04 (mühasibatlıq, yayım)

E-mail: qazet@medeniyyet.az

Lisenzia № AB 022279

İndeks: 0187

Qiyməti: 60 qəpik

"Mədəniyyət" qəzetinin kompüter mərkəzində səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunub.

Tiraj: 4736

Sifariş: 1779

Buraxılışa məsul: Fərid Yunisli

Yazılardakı faktlara görə müəlliflər cavabdehdir.

Qəzettə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə edilir.